

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Tek silah parti!
Tek yol devrim!
Yıl:12, Sayı:318, 10 Aralık 1986

NETAŞ GREVİ EYLEM YILINI MÜJDELİYOR

İşçi sınıfımızın savaşımı hızla yükseliyor. NETAŞ işçilerinin coşkuyla süren, içten ve yaygın dayanışma gören grevi bunun ilk müjdecisidir. İkinci bir müjdeci de Pirelli grevidir.

Türkiye'de haber diye sayılabilecek yüzlerce olay var. Örneklerini şöyle bir sayıp geçelim:

SHP'nin Şahinkaya önergesi reddedildi. Siyasi yasaklar yeterli imza düzeyinin altına düştü. ANAP Küçük Kongrei yapıldı, burada Özal hırçın tehditler savurdu. KDV zamlandı. Memur katsayısının 66 olarak saptanması, memurlara değil, milletvekillerinin maaşlarını 700 bine çıkarmaya yaradı. Gündüz Ökçün'ün cenazesinde rektör yalan söyledi ve tartışma çıktı. Mecliste yine kavga çıktı. Derinkuyu seçimlerini SHP kazanırken, Mardin'in yakında seçim yapılacak olan Kızıltepe ilçesinde seçmenlerin seçmen kütüklerine işlenmediği ve çeşitli baskıların yapıldığı ortaya çıktı. *Saçak* dergisinin sosyalist parti konulu paneline katılan üç konuşmacı tutuklandı. Sosyalist partinin "her türlü güçlüğe rağmen yine de kurulacağı" açıklandı. Komünist partisi yasal olmalıdır diyerek faşist Türkeş bile demokrasi havariliği yapmaya kalkıştı. Haftalardır süren Köstebek davası artık tam bir soytarılığa dönüştü. Gripten binlerce insan yatağa düştü. AET serbest dolaşımı reddetti. Bu arada iflaslar tekstilden gıda, ulaşım gibi işkollarına, bankaların krizi ise sigorta alanına geçti.

Daha da sayabiliriz. Bunları tasnifleyip yorumlayabiliriz de. Ama türlü çeşitli alanlardan bunca haberi bir nefeste rastgele sayabilmek bile bir anlam ifade ediyor, Türkiye'nin kaynadığını gösteriyor. Nitekim başhaber, kaynayan Türkiye'de işçi sınıfımızın sınıf savaşımının hızla yükselmekte olduğudur. NETAŞ işçilerin coşkuyla süren, içten ve yaygın dayanışma gören grevi, yaklaşmakta olan bu hızlı yükselişin müjdecisidir.

PTT ile Kanada'nın Northern firmasının ortak olduğu NETAŞ'ta, 15 yıllık bir işçinin eline ancak 90 bin lira kadar ücret geçiyordu. Otomobil-İş %50-64 arası zam, dört maaşa indirilen ikramiyelerin yeniden altı maaşa çıkarılmasını istedi. Ancak patronlar kabul etmeyince greve gidildi.

Grev, Ümraniye'deki ana fabrikanın yanı sıra başka şehirlerdeki montaj tesislerinde de başladı. Grevin başladığı gün sendika başkanı yaptığı konuşmada grevin "işçi sınıfının disiplinine yaraşır bir şekilde" yürütüleceğini söyledi. Öyle de yürütülüyor.

Firma işçilerin kasım ayı içindeki 18 günlük ücretini ve vergi iadesini ödedi. Öte yandan Ulaştırma Bakanı Veysel Atasoy, NETAŞ'ta grevin iş yavaşlatmayla 2-3 ay öncesinden başladığını ve grev sürerse 200 yerleşim biriminde telefon sistemi kurma işleminin gecikeceğini söyledi.

Grevin en önemli özelliği, militanlığıyla, coşkusuyla işçi dayanışmasının odağına dönüşmesidir. Grevcilerin aileleri sık sık dayanışmalarını iletirken, NETAŞ'ın Anadolu'daki santrallarında montör olarak çalışanlar, ta kilometrelerce öteden fabrikaya gelerek dayanışmalarını ifade ettiler. Dayanışma çemberi her geçen gün genişliyor.

Bu arada MESS, 30 bin işçinin yakınlaşmakta olan grevine karşı 115 işyerinde lokavta gitti, 13 işyerinde ise grev oylaması istedi. Bundan sonra Otomobil-İş ile MESS arasında bir görüşme yapıldı ve geniş bir toplantının yapılması kararlaştırıldı.

Öte yandan hızlı yükselişin ikinci bir müjdecisi daha var. Bu da 21 Kasım günü başlayan Pirelli grevidir. Laspetkim-İş'e bağlı 630 işçi, İzmit'in Köseköy bölgesindeki fabrikada greve başlarken, sendika başkanı "greve evet mi hayır mı diye sordu ve işçiler de "evet, hakkımızı sonuna kadar arayacağız" dediler. Pirelli patronu ve patron sendikası KİPLAS, bir aylık kârının yarısı kadar tutan işçi isteklerini karşılamıyor. Grev kararlı ve militan bir biçimde sürüyor.

Adana'da ise, Çukobirliğin uyguladığı sendikal baskılara karşı Öziplik-İş sendikası başkanı Mehmet Er 1 Aralık'ta açlık grevine başladı. Sendikanın Adana şube binasında kalan Mehmet Er, işçilerin de açlık grevine katılmak istediklerini belirtti.

İşçi sınıfımız savaş bayrağını dalgalandırıyor. Yine yüksek sınıf savaşları yaklaşıyor ve 1987 yılına "eylem yılı" olacak deniliyor. Gerçekten de olaylar, eylem yılını müjdeliyor.

S. Günbudak

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı. Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Sömürüyü artırmada kompüterlerin rolü

Geçtiğimiz ağustos ayı başlarında Britanya'nın doğu Midland bölgesindeki bir supermarkette şöyle bir durum ortaya çıktı: Patron, depodaki malların miktarını, müşterilerin aldıkları malların çeşit ve toplam değerini saptamak için *light pen* (okuyan kalem — *İ.S.*) ve *bar codes* (kalemin okuduğu kodlar — *İ.S.*) kod sistemini kullanan işçilerin çalışma hızını ölçmek için *light pen*leri işçilerin haberi olmaksızın merkezi bir kompütere bağlatmıştır. Böylelikle patron her işçinin ne kadar sıkı çalıştığını, tuvalete ne kadar zamanda bir gidip geldiğini, çay ve öğle yemeği saatlerinde ne kadar vakit harcadığını, sohbet için ayırdığı zamanı kolaylıkla ölçüyor. Kompüter her işçi için çalışma tarzları ile ilgili gizli dosya tutuyor ve yıl sonunda hangi işçilerin zam alması ve hangilerinin işten atılması gerektiğini patrona bildiriyor.

Bu çeşit kompüterlerin yürürlüğe konması Amerika'da çok önceden başlatılmıştır. Şimdi 5 milyondan fazla Amerikan işçisi, işgününün her dakikasında, kullandıkları kompüterler tarafından kontrol edilmektedir. İşçilerin çalışmasını değerlendirmek için bu tip kompüter kullanan tekeller arasında Ford, AT&T (Bell Telephones) United Airlines, Equitable Life Insurance ve Pacific South West Airlines vardır. (*Daily Mail,* 12 Ağustos 1986)

Bu tür casusluk teknikleri, 1970'lerin ortalarında hava yollarında çalışan memurların sattıkları bilet sayısını ve bilet satışı, rezervasyonu ve uçağa binecek yolcuların işlemleri için harcadıkları zamanı saptamak için kullanıma sokulmuştu. ABD'de kompüter kullanan 13 milyon işçi var. Bu rakkam Britanya'da 5 milyondur fakat 1990'a kadar 15 milyon olacağı tahmin ediliyor. (*agy*) Şimdiye kadar kompüter kullanarak işçilerin çalışmalarını değerlendirdiğini itiraf eden firma olmamış. Fakat büyük tekellerin ve bazı hükümet dairelerinin bu amaçla kompüter kullandıkları biliniyor.

Bilhassa sekreterler ve video ekranıyla *(Video Display Unit)* iş yapan işçiler kompüterlerin bu amaç için kullanımı ile her an yüzyüzedirler. Yeni çıkan *Word Processor*lar (bir metin bir kez hafızaya işlendi mi üstünde istendiği gibi değişiklik yapılmasını sağlayan kompüter ya da kompüterli daktilo — *İ.S.*) sekreterlerin günde kaç mektup tamamladıklarını ve masa başından ne kadar ayrıldıklarını tesbit eden sisteme donatılmışlardır. Bazı programlar kızgın patronun yerini bile alabiliyor. Bir işçinin randımanı düştüğü zaman ekranda bir mesaj beliriyor: "Geçen haftaki gibi iyi çalışmıyorsun, daha çabuk!!"

Dahası var. En önemlisi, üretim standartları insanın değil kompüterin çalışması ölçütlerine göre saptanıyor.

Sekreterlerin yanı sıra, sigorta ve maliye işlerinde çalışanlar da kullandıkları kompüterlerin kendi haklarında casusluk yapmasıyla karşı karşıyadırlar.

Kompüterlerin bu yönde kullanılmasına karşı ilk eylemleri Amerikan işçi sınıfı gerçekleştirdi. Ohio'da Ford'un kompüterlerle makine monte eden fabrikasında çalışan işçiler kompüterleri aldatmayı kararlaştırdılar. Gerçi bu işçiler klavye (keyboard) ve ekran kullanmıyorlardı ama kullandıkları aletler merkezi kompütere bağlanmışlardı. Böylece kompüter, aletlerin ne kadar kullanıldığını saptayıp patrona her işçinin randımanı hakkında rapor veriyordu.

İşçiler gizlice aletleri çalıştırmaya fakat kullanmamaya karar verdiler. Bu eylem ilk zamanlar başarılı olduysa da yakalanmaları uzun sürmedi. Kompüter her aletin tükettiği elektrik akımını ölçüyor. Aletlerin çalıştığını ama kullanılmadığını saptamak zor olmadı, çünkü tüketilen elektrik akımı çok düşüktü. Kullanılmayan alet çalışır olduğu zaman çok az elektrik akımı tüketir. Kullanıldığı orana göre bu akım miktarı yükselir. Kompüter bunu saptayıp patronu haberdar ediyordu.

Proletarya kompüterlere değil burjuvazinin sömürüyü her geçen gün, her çeşit yöntemle katmerlendirmesine karşıdır. O eylem yapmaya karar verdi mi katlanmayacağı özveri, denemeyeceği yol yoktur. Burjuvazi fazla sevinmesin. Proletarya bu gibi durumlardan öğreniyor ki bu düzen yıkılmadan her türlü ilerleme sömürüyü katmerlendirmeye yarıyor ve er ya da geç burjuvaziyi devirmenin gerekliliği sonucuna varıyor.

Metin Haznedar

Kuyrukçuluk oportünizmin baş "ilke"sidir

Değerli yoldaşlar,

Emekçi sınıfını burjuva sınıfına köle etme amacını taşıyan uluslararası oportünizm, bugün de, eskisinden daha hunharca karşımızda duruyor. Oportünizme karşı savaş burjuvaziye karşı savaştan ayrılmaz. Çünkü Engels diyor ki "oportünizm, ayrıcalıklar ve bol ücretler karşılığında ilkelerin burjuvaziye satılmasıdır."

Bugün Türkiye'de burjuvazi çeşitli yöntemlere, taktiklere başvuruyor. Ufuktaki sınıf savaşımı onu gerçekten tedirgin etmektedir. Varlığını ülke dışına çıkartma vb. hareketleri onun bu korkusunu gösteriyor.

Burjuvazinin beşinci kolu oportünizm de boş durmuyor. Kuyrukçuluk siyaseti oportünizmin baş "ilkesi"dir. Emekçilerin devrimci hareketini içinden vurmak ve kapitalizmi el altından desteklemek için oportünistler Marksist-Leninist görünüyorlar. Bunun için teoriyi kasıtlı olarak çarpıtarak, saptırarak kullanıyorlar.

Sağ oportünizm hatta revizyonizm ileri kapitalist ülkelerde artık iyice yerleşmiş durumda. Bu ülkelerde yüro-komünistlerin liderliği altındaki komünist partileri bunu tüm çıplaklığıyla sergiliyor. İnsanın insanı sömürüsü olgusunu görmezlikten gelerek toplumun küçük, yavaş ve ardarda dizilen niceliksel reformlarla düzeltilebileceğini savlıyorlar. Bu yüzden artık neredeyse sosyal demokrat partilere yakın bir konuma sahipler.

Bunun yanında komünist partilerin içindeki liderliğe karşı çıkıp da ancak burjuva işçi partilerini destekleyen ve reformist siyaset izleyen ortacılar da programlarıyla, tüzükleriyle bu yüro-komünistlerden pek farklı bir işlev görmüyorlar. Örneğin, Büyük Britanya Komünist Partisi'nde *Morning Star* çevresindeki ortacılar yüro-komünizme "sert" çıkarlarken kendileri burjuva işçi partisinin kuyruğuna takılmaktan öteye geçemiyorlar. Yayınlarında, Britanya işçi sınıfı hareketi içinde iki eğilimden söz ediyorlar. Biri, diyorlar, *reformist eğilim,* ama ikincisini söylerken *devrimci eğilim* sözünü formüle edemediklerinden, yalnızca "ilkesel sosyalist solun sınıf görüş noktası"(!) ibaresini geveliyorlar.

Devrimci durum ve mücadele olmadan kapitalizm yıkılamaz, sosyalizm kurulamaz. Burjuva işçi partisiyle ve "gelişmiş ekonomik program" ile sosyalizme geçiş sadece ütopiktir.

Türkiye'de de burjuva kuyrukçuluğu yapan sol örgütler bir kez daha sınıf savaşımını engellemeye çabalıyorlar. Sosyal demokrat partilere sığınıyorlar. Ama bu partiler zaten burjuva partileridir. Onlar işçi sınıfını burjuvazinin hegemonyası altında tutmak isterler, parlamento sistemini destekler (ki bu da burjuva devletinindir), kapitalizmi yıkmak değil devam ettirmek isterler.

Oportünistlerin barış üstüne söyledikleri de bu kapıya çıkar. Dünya barışının dünya devrimiyle kazanılacağı ilkesini reddedip, yerine emperyalizmin barışçı yollarla devrileceğini öne sürmek, emperyalizm tehlikesini sadece ABD'ye bağlayarak iç burjuvaziye ödün vermek, burjuvaziyi demokrat ilan etmek hep oportünistlere özgüdür.

Barışçı emperyalizm(!) diye birşey olamaz. Emperyalizmin savaşkan doğası "bütün yığınların sevgisini kazanmış ve onların oylarıyla seçilmiş" bir burjuva işçi hükümetince bile üstesinden gelinemez. Ancak zayıf halkalarda ve ileri kapitalist ülkelerde gerçekleşecek sosyalist devrimlerle, Bolşeviklerle başlayan dünya işçi devrimini tamamlamakla dünyada barış kalıcı olarak sağlanacaktır.

Sonuç olarak, Türkiye'de objektif koşullar gün geçtikçe gelişiyor. Burjuvazi ve onun beşinci kolu oportünizm durmadan taktik değiştiriyor, saldırıyor, çekiliyor. Bir kez daha "silahlanıyorlar". Yağma yok! Bu kez işçi sınıfımız yenmek için, sosyalizmi kurmak için emin adımlarla ilerliyor.

Özgür Yayla

YARIN YARIN

Bir yerde birşeyler eksik
biliyorum.
Dilimin ucuna kadar
geliyor,
söyleyemiyorum.
Sana iyi şiirler
yazamıyorsam.
Anla.
Suç benim değil.

Bugün nehirler
çekilmişse
yüreğimden.
Coşup yıkmıyorsa
engellerini,
Dur biraz dinle,
Hep böyle bağlı kalacak
değil,
Ellerim.

Canlanmış kül
yığınlarının
göbeğindeki kıvılcım.
Umut, süzülmüş ap-ak,
tertemiz.
Bıçaklar bileniyor,
gözlerimin
derinliklerinde,
Bildiğin gibi değil.

Kendi yaramı sarmasını
bilirim ben.
Yeni yeni ustalaşıyorum
kavgalarda.
Yataklar nehirlerini
bekliyor sabırla.
Gördüğün gibi değil.
Bayraklar çekeceğim.
Birgün.
Kıpkızıl gönderlere
pek de uzak değil.

Ozan Öncü

Bölücü çabalar var ama işçi sınıfımız bunları engelleyecektir

Türk-İş Genel Kurulu'na başarılar

Türk-İş Genel Kurulu 21-23 Aralık günlerinde. DİSK davasının karar celsesi 23 Aralık günü. İşe bakın! 5 yıldır süren dava, geldi geldi tam 23 Aralık 1986'da karara bağlanıyor. Tam oylama öncesinde sahte umutlar aşılamaya çalışacaklar. Çalışadursunlar. İşçi sınıfımız bu numaraları geri püskürtecektir.

Türk-İş Genel Kurulu yaklaşıyor. Geçtiğimiz haftalarda Türk-İş'e bağlı 9 sendikanın daha genel kurulları tamamlandı. Bu sendikalar, Teksif, Tek Gıda-İş, Belediye-İş, Denizciler Sendikası, Türkiye Maden-İş, Zonguldak Genel Maden Sendikası, Tarım İş, Dok Gemi-İş ve Tez Koop-İş'tir.

Bu genel kurulların hepsinde hükümete, anayasa ve iş kanunlarına, ekonomik duruma karşı yoğun bir öfke dile getirildi, sert konuşmalar yapıldı ve böyle konuşmalar alkışlandı. Birçoğunda "işçi sınıfı" kavramı kullanıldı.

Teksif'in 20 Kasım'da yapılan Genel Kurulu'na Sanayi ve Teknoloji Bakanı Cahit Aral ile Devlet Bakanı Ahmet Karaevli de katıldılar. Şevket Yılmaz yaptığı konuşmada, "bizim faturanın bedeli Özal iktidarının siyasi tarihimizden kaybolup gitmesiyle ancak ödenmiş olacaktır" dedi. Bundan çok "müteessir olan" Aral, garip bir yanıt verdi: "Bizler buraya güç mücadelesi yapmaya gelmedik... Böylesine güçlü ve organize bir kitleyi karşımıza almayacak kadar hata yapmayacağımızı tasavvur ediniz." (*Cumhuriyet,* 21 Kasım 1986)

Bakanın işçilere yaranmak amacıyla ettiği bu sözler, Türk-İş'e entrikacı "taktik"(!) yanaşımını açık ederek işçileri daha çok kızdırdı ve salondan konuşmasına müdahaleler oldu. Ardından Halil Tunç bir konuşma yaptı. Konuşmada "bugün Şevket Yılmaz yeterince haykırmadığı için eleştiriliyor" dediğinde ayakta alkışlandı. Halil Tunç'tan sonra kürsüye gelen Karaevli konuşmasında Tunç'a yanıt vermeye kalktı. Bunun üzerine salon Tunç'u yine ayakta alkışlayıp bakanı kürsüden indirdi. Genel Kurul'da DYP'den Baki Tuğ'un yaptığı konuşma da tepki uyandırdı.

Türk-İş Genel Kurulu'nun sonuçları açısından önemle beklenen Tek Gıda-İş Genel Kurulu'nda ise Zeki Gedik başkanlığa adaylığını koymadı ve Orhan Balta başkanlığa getirildi. Eğer seçilseydi Türk-İş genel başkanlığına adaylığını koyacağı söylenen Zeki Gedik böylece olası adaylar arasından çıkmış oldu.

Bir süredir genel başkanlığa adaylık koyup koymama konusunda kararsızlık belirten Mustafa Özbek, bir hafta önce yaptığı bir açıklamada, kendisinin ve kendisine destek veren sendika liderlerinin Şevket Yılmaz'ı aday olmamaya razı etmeye çalışacaklarını söyledi. Kendisine destek veren sendikaları ise şöyle sıraladı: Türk-Metal, Dok Gemi-İş, Tes-İş, Şeker-İş, Çimse-İş, Haber-İş, Koop-İş ve Selüloz-İş. (*Tercüman,* 30 Kasım 1986)

Böylece Türk-İş Genel Kurulu öncesinde genel başkan adayları yine üçe çıkmış oldu. Şevket Yılmaz, Cevdet Selvi ve Mustafa Özbek. Ağaç-İş, Deri-İş, Basın-İş, TGS ve Kristal Çitser-İş'in Selvi'yi destekleyecekleri söyleniyor. Geniş bir kesimin ise, Kenan Durukan'ın deyimiyle "gövdeye uygun kafa", yani karma bir liste yanlısı oldukları belirtiliyor.

Türk-İş Genel Kurulu 21-23 Aralık tarihleri arasında toplanacak. Eğer önümüzdeki dönemde bölücü planların yaşama geçmesi engellenebilirse, Türk-İş, Genel Kurul'dan şu ya da bu ölçüde ama mutlaka ilerleyerek çıkacaktır.

Bölücü planlar

Bölücü planlar vardır ve olacaktır. Bu planların yaşama geçmesini engellemek işçi sınıfımıza düşüyor.

Geçtiğimiz haftalarda *Tercüman*'da Refik Sönmezsoy'un Türk-İş'e ilişkin olarak 6 serilik bir yazı dizisi yayınlandı. Bu dizide Sönmezsoy sinsi bir biçimde bölücülük kışkırtıcılığı yapıyor. Dizideki yöntem Sönmezsoy'dan bile beklenmeyecek kadar gayrı bilimseldir. Bölücü önyargıları, amaçları, onu böyle bir yönteme zorlamış.

Sönmezsoy'a göre Şevket Yılmaz ile Turgut Özal arasındaki gerginlik, tamamen kişisel bir sürtüşmeden kaynaklanmaktadır. Özal 1983 seçimleri öncesinde Yılmaz'dan milletvekilliği için 20-30 sendikacı aday istemiş. Yılmaz ise birkaç sendikacı teklif etmiş. Bunun üzerine Özal kızmış ve daha sonra Türk-İş'in diyalog çağrılarına yanıt vermemiş. Yılmaz da zaten ona kızarmış, bunun üzerine iyice kızmış!

Bu olaylar olmuş olabilir. Ama hükümetle Türk-İş arasındaki gerginliği yalnızca böyle olaylara bağlamak, sınıf savaşının dolaylı ya da doğrudan dayatmaları yerine keyfi duygusal zıtlaşmaları koymak demektir. Sönmezsoy, Şevket Yılmaz ile Cevdet Selvi ve Mustafa Özbek arasındaki anlaşmazlığı da aynı mantıkla açıklamaya çalışıyor.

Nitekim yine bu mantıkla, Sönmezsoy, Türk-İş tabanındaki işçilerde hiç öfke, eylem isteği, yasakları kırma eğilimi vb. "yaramaz" duyguların olmadığını, kişisel çatışmalara kılıf olarak bunun böyle gösterilmek istendiğini söylüyor. Öte yandan dönüp Cevdet Selvi'yi, Hasan Basri Babalı'yı ve Ali Ekber Güvenç'i sosyal demokrat değil solcu olarak sayıyor ve Türk-İş yönetimi sola destek olmadığı için eleştiriliyor diyor.

Bütün bunları yaparken Sönmezsoy'un amacı insanları, Türk-İş'in DİSK'leşemeyeceğine inandırarak, gerçekte çok büyük olan bu nesnel olasılığın gerçekleşmesini engellemeye ve "solcu" diye lanse edilenlerin Türk-İş'ten umudu yitirip ayrılmalarına yolu döşemeye çalışmak.

Bir başka yazısında Sönmezsoy, sendika genel kurullarını yorumlarken şöyle diyor:

"35 yıldır Türk-iş'e hakim olan sağduyu, gerektiğinde yeniden sahneye çıkmış ve Türk-İş bütünlüğüne konan dinamitin fitilini yakmak isteyenlere, bu fırsatı vermemiş görünüyor.

"Büyük sendikaların genel kurulları, 21 Aralık'ta yapılacak Türk-İş Genel Kurulu'nda Cevdet Selvi ve ekibi tarafından hortlatılacak DİSK kafasını, ikinci defa koparma kararlılığının da bir işareti olmuştur." (*Tercüman,* 24 Kasım 1986)

Şimdi soralım: Türk-İş bütünlüğüne konan dinamitin fitilini yalnızca Sönmezsoy'un bölücülükle suçladıkları mı, yoksa onlardan daha çok Sönmezsoy'un kendisi mi yakmak istiyor? "DİSK kafasını ikinci defa koparma kararlılığı" gibi yeniçeri ağzı işte tam da bu soruyu yanıtlıyor, fitili yakmayı en çok isteyenin Sönmezsoy olduğunu açıkça kanıtlıyor. Ama Sönmezsoy bu fitili, öteki bölücüleri öne sürerek, onları kullanarak, onların ardına gizlenerek yakmaya çalışıyor. Fark bu.

İşbölümü içinde çok çeşitli burjuva güçler hep aynı kabusla, hepsi bölücülüğe çıkan çeşitli yollardan "Türk-İş'in DİSK'leştirilmesini" önleme telaşına kapılmış durumdadırlar. Bu bölücülüğün ille de DİSK değil "ayrı bir konfederasyon" noktasında odaklaştığını, ama bunun için yine DİSK'in adının kullanıldığını geçen sayımızda belirtmiştik. Gerçekten de şu işe bakın:

Türk-İş Genel Kurulu 21-23 Aralık günlerinde. DİSK davasının karar celsesi 23 Aralık günü. 5 yıllık dava sürdü sürdü tam 23 Aralık'ta bitiyor! Herhalde saatini de ayarlamışlardır! Tam oylama öncesinde sahte umutlar aşılamaya çalışacaklar.

Çalışadursunlar. Yine geçen sayımızda belirtmiştik ki işçi sınıfımızın, bu numaraları, bu oyunları bozacak sezgisi, deneyimi ve gücü vardır, her geçen gün de artıyor. Bunun güven ve rahatlığıyla, Türk-İş'in Genel Kurul'dan mutlaka ilerleyerek çıkacağına inanıyoruz ve Türk-İş Genel Kurulu'na başarılar diliyoruz.

Cemile Çakmak

Laspetkim-İş'in yürüttüğü Pirelli grevi. Türk-İş tabanı NETAŞ ve Pirelli grevlerine dayanışma gösteriyor.

NETAŞ grevi burjuvaziye korku salıyor

Bugün b nl r yarın yüz binler...

Finans-kapital ekonomik bunalımı çözemiyor. İşçi sınıfının üstüne kara bulut gibi çökmüş, ama bu kara buluta karşı savaşım da adım adım ilerliyor. Dün birkaç yüz işçinin grevi vardı, bugün binlerce işçi greve çıkmaya başladı. Yarın yüz binler eyleme çıkmaya hazırlanıyor. Bu fırtınayı ne sosyal demokratlar ne de burjuvazinin öteki kesimleri durduramayacaktır.

NETAŞ'taki büyük grev sosyal demokratları korkuttu. Hasan Fehmi Güneş greve bir mesaj yolladı. "Aman grevi sakin bir şekilde yürütün, yasaların dışına çıkmayın" diyor.

Bir işyerinde grev ilan edildikten sonra orada toplu halde bulunmak yasak ama NETAŞ'taki grev yığınsal ve militan bir greve dönüştü. Üç bine yakın işçinin başlattığı grev İstanbul'da, hatta bütün ülkede işçilerin gönüllerini kazandı.

NETAŞ yetkilileri greve karşı lokavt kararı alacaklarını bildirdiler. Ama söylentiye göre hükümet bunu karşılıklı masa başında halletmek istiyormuş, olayın büyümesinden korkuyormuş.

NETAŞ grevini yürüten bağımsız Otomobil-İş sendikası Genel Sekreteri şöyle dedi: "İşyerinde işçilere baskı yaparak bizi yıldırmaya çalışıyorlar ama yılmayacağız, mücadelemize devam edeceğiz." Öte yandan Otomobil-İş sendikasının NETAŞ'taki grevine Türk-İş tabanından destek gelmeye başladı. Eğer Türk-İş sendikal olarak da destek verirse, grevin başarısı çok yüksek olacak demektir. Bütün işçiler bu grevin desteklenmesi için çaba göstermelidir.

Ülkemizde faşizm var diyenler, her gün birçok olaydan olduğu gibi bu grevden de büyük şamar yediler. Faşizm olmadığını kendileri görüyorlar ama bu gerçeği nedense bir türlü açıkça koyamıyorlar.

Bugün binler, yarın yüz binler... Grevi yükseltelim, grevi destekleyelim.

Kerim Taşlıoğlu, İstanbul

Özveri Taarruzu, bu güzel geleneğimiz 1977 yılında İTİB'de doğdu. Ama onun anası, aynı yıl doruğa ulaşmış olan şanlı sınıf savaşıdır. Devrimci savaşımın ancak devrimci özveri üzerinde yükselebileceğini yaşam göstermiştir, işçilerin kanlı kızıl savaşımı göstermiştir. Taarruz geleneği, ülke çapında, sınıf savaşımında işçi sınıfının, her gün, her an uyguladığı devrimci özveriyi dile getirdiği için, bugün gelenekselleşmiştir, işçi hareketine mal olmuştur.

10. Özveri Taarruzu'nu başarıyla tamamladık ve yığınsal

Güle güle 10 Taarruz!

Özveri taarruzlarının 10.sunu da başarıyla tamamladık ve bunu, 5 Aralık'ta, Londra'daki işçi arkadaşların yığınsal katıldığı, canlı, güzel ve militan bir geceyle kutladık. Bu yıl 4 Aralık, aynı zamanda İngiltere Türkiyeli İlericiler Birliği'nin de 15. kuruluş yıldönümüydü. Gecede İTİB'in 15. yılı da kutlandı.

10. Taarruzu uğurlarken taarruz üzerine birkaç söz

Özveri taarruzu dediğimiz güzel devrimci gelenek 1977 yılında İTİB'de doğdu. Taarruzun doğum yılının 1977 olması hiç de rastlantı değildir. Taarruz İTİB'de doğdu ama onun anası, 1977'de doruk noktasına ulaşmış şanlı sınıf savaşının ta kendisidir. Devrimci savaşımın ancak devrimci özveri üzerinde yükselebileceğini yaşam göstermiştir, işçilerin kanlı kızıl savaşımı göstermiştir.

Taarruz geleneği ülke çapında sınıf savaşımında işçi sınıfının her gün, her an uygulamakta olduğu devrimci özveriyi dile getirmiştir. Zaten bu nedenledir ki, coğrafi olarak yurtdışında ve yerel bir örgütün girişimiyle başladığı halde, yerel boyutları çoktan aşıp hareket çapında gelenekselleşmiştir, gelenekselleşebilmiştir. Artık bu güzel gelenek işçi hareketinin malıdır.

Tam 10 taarruz yaşadık. Bu 10 yıl içinde bu gelenek nice yıllardan geçti, nice ortamlarda pişti.

O zamanki adıyla yaz taarruzu, 1977'de ilk kez yapıldığında, bir yandan, ardında işçi sınıfının şanlı sınıf savaşımı vardı, öte yandan, TKP'nin henüz menşevikliği açığa çıkmamış yönetiminin, "yığınları kaçırma" korkusuyla karşılaştı. Ama taarruz şimdiye dek yığınları değil, yalnızca işçi sınıfının savaşına bulaşmış molozları kaçırdı. İyi de etti.

İkinci taarruz, bulanık bir ortamda yapıldı. İşçi sınıfının savaşında bir tıkanıklık belirmişti ama bunun nedenleri, sorumluları henüz net olarak belirmemişti. Taarruz, böyle bulanık suda balık avlama heveslilerine de tanık oldu.

Üçüncü ve dördüncü taarruzlarda bu gelenek İTİB çapını çoktan aşmış, Türkiye'de yaygınlaşmıştı. Bu taarruzlar, devrimci durum koşullarında saflarrn ayrışmasının, yanlışların yaşamın pratiği temelinde ve açıkça sergilenmesinin ölçülmez yararını gördü. TKP'de açık kavga patlak vermişti. Kavgada devrimci görüşleri savunan *İşçinin Sesi* saflarında, büyük bir kararlılık, coşku ve devrimci özveri

Hiçbir güç bizi bu doğru devrimci fikirleri savunmaktan alıkoyamaz

İTİB BAŞKANI YOLDAŞIMIZIN KONUŞMASI

Sayın misafirler,
Değerli işçi arkadaşlar,
Sevgili yoldaşlar,

Bu gece tüm komünistler ve İTİB üyeleri, işçi sınıfımızın karşısına gururla çıkıyor.

Gururluyuz, çünkü bir kez daha işçi sınıfımıza verdiğimiz sözü tuttuk. Gururluyuz, çünkü bir sınavdan daha başarıyla geçtik. Gururluyuz, çünkü 10. Özveri Taarruzu'nu üstün bir başarıyla tamamladık.

Söylemesi dile kolay, 10. taarruz bitti, İTİB 15. yılını dolduruyor. Ne zorluklar aşıldı, ne fedakarlıklar yaşandı. Bugün yarının görevlerine, önümüzdeki zorlu işlere çekinmeden bakabiliyoruz. Hareketimizin tarihinden, dün başardığımız işlerden güç alıyoruz.

Yarının zorlu görevlerini başarmak için kendi tarihimizden çıkan dersleri unutmamalı, yaşattığımız gelenekleri korumalıyız.

Bu tarihten alınacak birinci ders doğru fikirlerin gücüdür.

Başladığımız günden beri Marksizm-Leninizmi, işçi sınıfının devrimci düşüncesini rehber edindik. Bu dünya görüşünün ilkelerini gözbebeğimiz gibi koruduk. Her zor günümüzde ileri atılmak için gerekli gücün kaynağını bu bilinçte bulduk. Ülkemizin her karşılaştığı dönüm noktasını aydınlatan, işçi sınıfına doğru devrimci savaşım yolunu gösteren bu fikirler, kendilerine uygun özverili, çalışkan, disiplinli ve gözünü budaktan sakınmaz bir kadroyu biraraya getirdi ve on beş yıldır birarada tutuyor.

Bu gece bir kez daha söz veriyoruz ki, nereden ve nasıl gelirse gelsin hiçbir güç bizi bu doğru devrimci fikirleri savunmaktan, bu fikirler etrafındaki birliğimizi korumaktan alıkoyamayacaktır.

Tarihimizden alınması gereken ikinci ders ise işçiden öğrenmenin, işçiyi aydınlatmanın, tek sözle işçiyle kaynaşmanın komünistleri çelikleştirmesidir.

İTİB bunun en somut örneğidir. İTİB, işçi hareketi içinde doğdu, bu hareket içinde yoğruldu. Gazetemiz *İşçinin Sesi* de 1974 Wimpy grevinin içinde doğdu. Yoldaşlar bu savaşım içinde işçilerin güvenini kazandı. İşçi sınıfının kendi çıkarları için savaşanlara gösterdiği sevgiyi, saygıyı ve desteği kazanmayı, en büyük ödül saydı. Bu süreç içinde yetişti, yoğruldu.

Bu gece bir kez daha söz veriyoruz ki, hiçbir güç bizi, kendimiz için hiç birşey istemeden işçi sınıfının çıkarları için savaşmaktan, işçiden öğrenmekten, işçiyi aydınlatmaktan geri döndüremeyecektir.

Tarihimizden alınması gereken üçüncü ders de devrimci özveridir.

Tarihin işçi sınıfının, komünistlerin önüne koyduğu görevler bir ya da birkaç günlük fedakarlıkla çözülemez. İşçi sınıfı davasının zaferi için gün yirmi dört saat, sene üçyüz altmış beş gün, bir ömür boyu komünistçe özveri gerekiyor. Özveri taarruzları bizi bu zorlu savaşıma hazırlayan, her yıl kendimize güvenimizi yenileyen, bizleri arındıran bir okuldur.

Türkiye devrimci hareketinde bu yolu ilk açan olmanın ve on yıldır tutkuyla bu yolda yürümenin onuruyla hepinizin önünde bir kez daha söz veriyoruz: İşçi sınıfının yüce ülküsünün gerektirdiği hiçbir özveriden kaçınmayacağız.

Bugün, İTİB'in 15 savaşım yılına emeği geçmiş tüm yoldaşları, 15 yıldır bizden desteğini esirgemeyen dostlarımızı, bir kez daha saygıyla selamlıyoruz. Ser verip sır vermemiş tutuklu yoldaşlarımıza sevgilerimizi iletiyoruz. Genç şehidimiz İnanç Seçiç yoldaşı saygıyla anıyoruz.

Yoldaşlarım,

Daha yürünecek çok yolumuz var. Ülkemizin önünde duran sorunların çözümü için işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın çoğunluğunu kazanmak zorundayız. Bu görev daha da çok ve daha da sıkı çalışmayı gerektiriyor.

Dün "Avrupa'daki örgütlerden biri" olan İTİB'in içinden doğan *İşçinin Sesi*, bugün ülkemizin dört bir yanından ses veriyor. Daha şimdiden fabrikalardan, sendikalardan, grev boylarından işçinin sesi yükseliyor.

Bu kez gittikçe yükselen sınıf savaşımını, kabaran devrimci dalgayı yakalamak, bu kabarışın sosyal demokratların, oportünistlerin elinde boşa gitmesini önlemek istiyoruz. Bu nedenle tek tek her ileri işçiyi bulmak, onu fikirlerimize kazanmak, örgütümüzü güçlendirmek gerekiyor. Bu amaçla tüm engelleri aşarak çalışacağız. *İşçinin Sesi*'ni işçi sınıfının partisi yapacağız.

Yoldaşlarım,

Tarihimizle, bugüne kadar yaptıklarımızla, övünüyoruz ama yetinmiyoruz. Komünistlerin gözü gelecektedir. Biz de dünümüzden aldığımız güçle geleceğe bakıyoruz ve yineliyoruz: Gelecek onun için savaşanlarındır.

canlı, güz l ve militan bir gec yle uğurladık

Nice taarruzlara...

Taarruz geleneği nice komünistler yetiştirdi, yetiştiriyor, yetiştirecek. Bu gelenek, bugün mütevazi ölçülerdedir. Ama yarın milyonları kaplayacaktır. Sosyalizm kuruculuğunda önemli bir kaldıraç olacaktır.

egemendi. Türkiye'deki yoldaşlar, fabrika işçisi, tarım işçisi, kadın erkek sempatizanlar taarruza katkının nice yaratıcı yollarını geliştirdiler.

Taarruz geleneği faşizmin, geneliyle gericilik döneminin karanlığını da yaşadı. Bu karanlıkta hiç sönmeden yanan bir ışık gibi, kendi çapında sürekli aydınlık saçtı. Taarruz geleneği gericiliğin dayattığı sessizliği bozan bir motor gibi, sürekli ve tıkır tıkır çalıştı.

Bu dönemde taarruz, belki az sayıda ama her döneme uyabilen, her güçlüğü yenebilen kadrolar yetiştirdi. En ağır baskı odağı cezaevlerinde bile taarruz motoru işledi. Yoldaşlarımız dört duvar arasında taarruz için ne emekler verdiler, şaldan patiğe, tahta yelkenliden deri çanğa kadar neler ürettiler.

Faşizmin çözülüşüyle birlikte, bu güzel geleneğimiz, bizim en kötü dönemde bile paslanmamızı engelleyen işleyen demirimiz, yine güçlü bir yükseliş eğrisine tanık oluyor. Bugün taarruz, eskisiden de daha ne istediğini bilir bir bilinçle, yine fabrikalarda, fırınlarda, sendikalarda hatta tarım işçileri, kır emekçileri arasında yankı buluyor. Cezaevlerinden eskisinden de daha çok emek ürünleri yağıyor.

Özveri taarruzu iki aylık bir döneme verilen ad. Ama devrimci özveri komünistin yaşamının ayrılmaz parçasıdır. İki aylık taarruz dönemi bu olguyu yoğunlaştırıp bilince çıkarmaktadır ve bu nedenle de güzel bir okul olmaktadır. Taarruz geleneği nice komünistler yetiştirdi, yetiştiriyor, yetiştirecek. Bu gelenek işçi sınıfının içine iyice yerleşecek. Dahası da var:

"Özveri taarruzu bugün mütevazi ölçülerdedir ama yarın milyonları kaplayacaktır. Türkiye'de modern bir sosyalist ekonominin kuruluşunda önemli kaldıraçlardan biri olacaktır."

10. Özveri Taarruzu'nu, işte böyle pırıl pırıl güneşli ufukların, devrime giden Türkiye'de bizi bekleyen sorumlulukların bilinciyle ve coşkusuyla uğurladık.

İşçinin Sesi, *1974 yılında Wimpy grevinin içinde doğdu. Savaşım içinde yetişti, yoğruldu.*

Kapanış gecesine aktif katılım

Yukarıda söylenenlerle de bağlı olarak, bu yıl taarruz kapanış gecesi çok yığınsal ve coşkuluydu. Fabrikalardan akın akın işçi arkadaşlar geldiler ve geceyi seyretmekle kalmayıp, bütün programa aktif olarak katıldılar.

Gece yemekle başladı. Yemekler arasında taarruz geleneğinin ayrılmaz parçası olan patates de vardı. Yemek yendikten sonra gecenin esas programına geçildi.

Gecenin programı iki bölümden oluşuyordu. İlk bölümde İTİB başkanı yoldaşımızın taarruzun 10. yılı ve İTİB'in 15. yılı konuşması, İTİB'in ilk yıllarında öncülük ettiği bir grevin filmi, son yarışmalar ve bağış toplama, İngiltere'de giyim işkolundaki gelişmelerle ilgili bir konuşma, koro ve ödüllerin dağıtımı yer alıyordu. İkinci bölümde altın patates fıkra yarışması ve müzik eşliğinde eğlence vardı.

Programın ilk bölümü İTİB başkanı yoldaşımızın güzel konuşmasıyla başladı. Bu güzel konuşmadan sonra yarışmaya ve bağış toplamaya geçildi. Bu bölümde kollektifler, yoldaşlar ve taarruz boyunca katkısını esirgememiş tüm işçi arkadaşlar bu taarruzun son katkılarını yaptılar.

Sonra son katkıların hafta birinciliği ve genel birincilikteki sıralamayı ne kadar değiştirdiği hesaplanırken, bundan 10 yıl önce Londra'da giyim işkolunda Türkiyeli işçilerin gerçekleştirdiği başarılı, militan bir grevin filmi gösterildi. Gecede bulunan birçok işçi arkadaş filmde kendini seyrederken, o grevden sonra gelenler de eski savaşımlar hakkında bilgi edindiler.

LİB ve aynı zamanda Giyim İşçileri Sendikası komitesinde görevli bir yoldaş, İngiltere'de giyim işçilerinin karşı karşıya kaldıkları yeni sorunlar üzerine bir konuşma yaptı. Patronların

(Devamı sayfa 6'da)

(Baştarafı sayfa 5'te)
yeni dayatmalarına ve ücret düşürmelerine karşı, sonuna kadar işçilerin yanında savaşacaklarını belirtti ve işçilerin sendikalaşmaya, örgütlü birliklerini sıkılaştırmaya çağırdı.

Bu konuşmadan sonra Alman bir yoldaşımızın gitarıyla eşlik ettiği küçük bir koro iki güzel türkü ve bir marş söyledi. Alman yoldaş da, salondakilerin yakından bildiği ve çok sevdiği "Fabrikalardan gelen ses" adlı marşı söyledi. Koronun söylediği "İşçi yürüyor baştan" adlı türkü Wimpy grevleri sırasında çok söylendiği için yine grevleri anımsattı ve salonu coşkuya boğdu.

Koronun ardından sıra ödül dağıtımına gelmişti.

Ödüller

Her yıl olduğu gibi bu yıl da çok çeşitli dallarda ödüller verildi. Önce taarruz spor karşılaşmalarının ödülleri dağıtıldı. Ardından öteki ödüllere geçildi.

İlk olarak, taarruz boyunca taarruzun başarısı için en iyi çalışmış beş yoldaşa ödül verildi. Bundan sonra, en yüksek bağışı toplamış olan Kayalar kollektifi ödül aldı. Ardından, en çok sayıda insandan bağış toplama ödülünü Kayalar kollektifi aldı. Başkasına en yüksek katkıyı yapmada birinci ise, bu yıl hem taarruz boyunca birkaç kez hafta birinciliğini alan, hem bu yılın genel sıralamasında birinci olan İTİB kollektifi idi, bu ödülü İTİB aldı.

Bu yıl ödüllerde yeni bir kategori vardı. Kollektiflerin haricinde belli bir düzeyi aşan yoldaşlara da ödül verildi. Bundan sonra sıra geldi bu yılın ilk onuna. Bu kategoride birincilik sıralaması şöyleydi:

1. İTİB
2. İyi haberler
3. Dinamikler
4. Gümüşler
5. Kayalar
6. Bir yoldaş
7. Bir yoldaş
8. Destekçiler
9. Bir yoldaş
10. R. Yürükoğlu yoldaş

Bu yılın onur listesine girenlerden sonra, taarruzun başından beri onur listelerine en çok girenlerin ödülleri verildi. Burada, onur listesinde 9 kez yer almış olan Yürükoğlu yoldaşımız birinciydi. İkinciliği ise 6'şar kezle İTİB ve İyi haberler paylaşıyordu.

Bu yılın onur listesine ve genel onur listesine giren yoldaş ya da kollektiflerin ödüllerinin bu yıl bir özelliği vardı. Ödül olarak, Erek yoldaşın yapmış olduğu heykelin kopyeleri verildi. Heykel taarruz kartında çiçekleri kucaklayan işçinin heykeliydi.

Bu ödüllerin yanı sıra, bu yıl, her pazar fabrika kapatıp taarruz için dikerek güzel bir geleneği yerleştiren Makinacılar kollektifine de özel bir armağan verildi, kollektif kutlandı. Ayrıca bu yıl 15. yılını kutlayan İTİB'e bazı yoldaşlar armağan getirmişlerdi.

İkinci bölüm ve militan kapanış

İkinci bölümün heyecanlı anlarından biri taarruz piyangosunun çekilişiydi. Piyangonun ardından da geleneksel altın patates fıkra yarışmamız bütün salonu güldürdü.

Gecemizin kalan bölümünde müzik ve eğlence vardı. Böyle güzel devrimci bir geleneğin on yılını başarıyla geride bırakmanın coşkusu ve sevinciyle bütün yoldaşlar ve işçi arkadaşlar bir saat boyunca halay çektiler.

Gece son bulurken, sıkılı yumruklardan bir orman gibi görünen salondan, hep bir ağızdan "İşçinin sesini yükselt" sloganı yükseldi. Gerçekten de *İşçinin Sesi* bir başarılı taarruz daha tamamlayarak, on başarılı taarruzu geride bırakarak, bir basamak daha yükseldi.

Daha nice taarruzlara.

Taarruz spor karşılaşmaları bitti ama spor devam etmeli

TAARRUZDA SPOR

Emek eğitimiyle, sporuyla, neşesi, eğlencesiyle ve en önemlisi devrimci özveri anlayışını bilinçlere yerleştirmesiyle güzel bir gelenek yerleşti.

Taarruz-spor da artık özveri taarruzlarımızın canlı bir parçası olmaya başladı.

Bu yıl yine çeşitli spor karşılaşmaları yapıldı.

Basketbol karşılaşmalarında gerçekten iyi bir oyun sergileyen ama biraz da en uzun boylu, genç ve basketbolu en iyi bilen yoldaşların çalıştığı bir kollektif olmanın avantajına sahip olan Gümüşler kollektifi finalde Meşeleri yenerek birinci oldu.

Yüzme yarışlarında bu yıl şu kategoriler vardı:
30 metre serbest
60 metre serbest
30 metre kurbağalama
60 metre kurbağalama
Sırtüstü

Bir yoldaş bu kategorilerin tamamında birinciliği alarak, tartışmasız üstünlüğünü kanıtladı. İkincilik ve üçüncülük çeşitli yoldaşlar arasında paylaşıldı. Gecede yalnızca birinciye ve ikincilere madalya verildi.

Taarruz koşusu ise bu yıl iki kategoride düzenlendi. 10 mil ve 5 mil, yani 16 bin ve 8 bin metre. Koşu son derece neşeli geçti. Katılan yoldaşlar ve arkadaşlar "sık sık böyle koşular düzenlesek ne güzel olur" dediler.

Taarruz gecesinde 10 milin birincisi olan yoldaşa, 5 mil erkekler birincisi ve 5 mil kadınlar birincisi yoldaşlara kupa verildi.

Taarruz spor karşılaşmaları da iyi bir gelenek olarak yerleşiyor, iyi bir komünistin vücut sağlığına ve dinçliğine önem vermesi gerektiğini öğreten bir rol oynuyor. Diğer yandan, dayanışmayı, yoldaşlığı zayıflatmadan yarışabilmeyi, sosyalist yarışı öğretiyor.

Taarruz spor karşılaşmaları bitti ama spor devam etmeli.

Bu yarışmayı gerçek bir olayı anlatan bir işçi arkadaş kazandı

ALTIN PATATES

Bu yıl taarruzun altın patates fıkra yarışmasını, başından geçen gerçek bir olayı, hareketlerle canlandırarak anlatan bir işçi arkadaş kazandı. Hem gerçek bir olay olduğu için, hem de onun hareketlerini sözle anlatmaya dilimiz yetmeyeceği için birinciyi okurlarımıza aktaramayacağız. Yarışmada anlatılanlardan, kimsenin bilemiyeceği bir fıkrayı seçtik. Fıkra şöyle:

Türkiye'de kapitalizmin bunalımı o kadar derinleşmiş ki bugün piyasadaki burjuva siyasetçiler ve bir de Haydar Kutlu umutsuzluktan tımarhaneye düşmüşler. Avrupa'dan demokratik bir kuruluş bu işten kuşkulanmış. Demiş Türkiye'de bu tımarhane işinde bir bit yeniği olabilir ve hemen tımarhaneyi gezmek üzere bir heyet göndermiş. Tımarhane başhekimi heyeti gezdirmiş.

Bir hücrede Evren varmış. Kendini Atatürk sanıyormuş. Sürekli Atatürkvari pozlar veriyormuş. Göğsüne şarapnel gelmiş gibi yapıp kurtulduğuna seviniyormuş. Heyet başhekime sormuş, yalnızca bu nedenden adamı niye hücrede tutuyorsunuz diye. Başhekim "aman" demiş, "yalnızca bu kadar olsa iyi, Mustafa Suphiler sanarak herkesi öldürmeyi planlıyor ve yakaladığına da işkence yapmaya kalkışıyor."

Geçmişler koğuşlara. Özal bir yandan sürekli yiyor, öte yandan sürekli dolar sayıyormuş. Arada bir karıştırıp doları da yutuyormuş. Demirel fötr şapkasını havalara atıp tutuyormuş. Cindoruk, üstünde emanetçi yazan bir masanın başında oturup müşteri bekliyormuş. Ecevit, elinde makinalı tüfek sandığı bir sopayla, makinalı sesleri çıkararak sürekli Kıbrıs'ı işgal ediyormuş. İnönü ise ayaklarını ışık sandığı için, sürekli baş aşağı duruyormuş.

İnönü'nün bu durumunu gören başhekim dönmüş yanındaki hastabakıcılara, "aman adamcağızı ayaklara üstüne çevirin, yoksa kan beynine toplanacak" demiş. Tam hastabakıcılar İnönü'yü ayakları üstüne çevirmeye çalışıyorlarmış ki koğuştaki son hasta "sakın çevirmeyin" diye birden bağırmaya başlamış. Bunun üzerine başhekim merakla, neden diye sormuş. Koğuştaki son hasta Haydar Kutlu yanıtlamış: "Karanlıkta kalırız da ondan"!

İşçi sınıfının kurtuluşu için haklı istemlerimizi haykıralım

Konferans d ğrultusunda hareket ediy ruz

Yığınlar, devrimci bir gazeteye hasret kalmışlar. Yığınlar, ciddi, disiplinli ve kararlı bir parti arıyorlar. Onların istediği parti biziz. O halde, TKP-*İşçinin Sesi*'ni işçi sınıfının partisi yapmak için, önümüzdeki zor görevleri yerine getirerek ilerleyelim. III. Konferans doğrultusunda sınıfın istemlerini haykıralım.

Yoldaşlar,

Partimizin III. Konferansı doğrultusunda çalışmalarımızı artık iyice düzenledik.

III. Konferans'ta alınan karar parti militanlarının proleterleşmesiydi. Ben de bu karar doğrultusunda davrandım. Daha önce manavlık yapıyordum, manavı satıp bir fabrikaya işçi olarak girdim. Amacım hem III. Konferans kararlarına uymak, hem de işçi sınıfının disiplinini alarak ideolojimizi bir işçi olarak işçi sınıfına yaymak, olaylara işçi gözüyle bakmak ve TKP — *İşçinin Sesi*'ni işçi sınıfının partisi yapmak.

Biraz da işimden bahsedeceğim. Fabrikaya ilk girdiğim gün çok zor bir işte çalıştım. Eğer bir amacım, bir inancım olmasa işi bırakır giderdim. Çünkü iş çok ağırdı, ayrıca verdikleri para da çok azdı, ancak işyerime götürdüğüm yemek parasını karşılıyordu. Ama işi bırakmadım. İnatla çalıştım ve mektubu yazdığımda fabrikada 8 günlük işçiyim. Çok zorluklarla karşılaşıyorum ama daha da zor işlere razıyım, çünkü biliyorum ki bunun TKP — *İşçinin Sesi*'ni işçi sınıfının partisi yapma, devrime gitme doğrultusunda somut katkısı olacak.

Bölgemizde çalışmalarımız iyi gidiyor. İnsanlar *İşçinin Sesi*'ne güveniyor, onunla hareket etmek istiyor. Bize düşen görev onlara öncülük edip, bu eğilimin altını doğru görüşlerle doldurmak.

Geçenlerde bir köye gittim. Orada aydın insanlar vardı. Amacım onlara yayın vermekti. Gündüz çalıştığım için gece gitmem gerekiyordu. Gece köye araba da yoktu. İşten çıktığımda köye hareket ettim. 4 kilometre yayan gittikten sonra köye girdim. Köyde *İşçinin Sesi* verilmesi gereken dört kişi vardı. Ben de dört adet *İşçinin Sesi* götürdüm.

Köyde sözü geçen, sevilen bir arkadaş vardı. Beni görünce sevindi, hemen yemek çıkardı, önce karnımı doyurdu. Sonra bana bir şey mi olduğunu sordu. Ben de kendisine *İşçinin Sesi* gazetesini getirdiğimi, partimizin hedefinin en geniş yığınlara *İşçinin Sesi*'ni dağıtmak olduğunu, ilerici, aydın ve devrimci olan herkesin gazeteyi okuması gerektiğini söyledim. Çok sevindi. Hemen yayınları aldı, okumaya başladı.

Ben yine kendisine köyde 3 kişi daha olduğunu, onlara da verilmesi gerektiğini, onun onlara vermesini söyledim. O da kabul etti ve bugüne kadar çıkan *İşçinin Sesi* yayınlarından dörder tane vermemi söyledi. Ben de kendisine yayın sayısının 300'ün üzerinde olduğunu, hepsinin binden fazla olacağını, hem getirmesi, hem de bulması zor olacağından yayınların hepsini değil ama elimizde bulunan sayıların hepsini götüreceğime söz verdim ve çıkardığımız kitaplardan da vereceğimi söyledim. Çok sevindi ve aynı zamanda parti programını da vermemi istedi, okuyacağını söyledi. Doğru dürüst hiçbir şey okuyamıyoruz dedi ve bize köy hakkında bilgi verdi. Bazı konularda yardımcı oldu ve kardeşiyle birlikte beni bölgeme kadar getirdiler.

Evet yoldaşlar, görüyoruz ki yığınlar *İşçinin Sesi*'ne, devrimci bir gazeteye hasret kalmışlar. Onlara yayın verdiğimiz zaman kaybettikleri birşeyi bulmuşçasına seviniyorlar. Bugüne kadar çözememiş oldukları çeşitli konularda, özellikle ortamın ne olduğu konusunda partimizin ideolojisi doğrultusunda karar vermek istiyorlar. Yığınlar, işçi sınıfımız 12 Eylül'den ve küçük burjuva devrimcilerinden çok çekti. Yığınlar ciddi, disiplinli ve kararlı bir parti arıyorlar. Yığınların istediği parti biziz. Bizlere güvenleri sonsuz, çünkü biliyorlar ki yaptığımız her hareket işçi sınıfının yararınadır.

Evet yoldaşlar, önümüzde zor görevler bizleri bekliyor. TKP — *İşçinin Sesi*'ni işçi sınıfının partisi yapmak için ileri!

III. Konferans kararları doğrultusunda işçi sınıfının kurtuluşu için haklı istemlerimizi haykıralım.

Hüsam Fıratlı, Ege

İşçilerin acil istemleri neler olmalıdır konusu işkolumuzda tartışılıyor

Doğru istemler gıda işkolunda yankı buluyor

Devrimci parti arayışı içindeki işçi sınıfının en ileri unsurlarını partimize kazanmak, işçilerin acil istemlerini yükseltirken ekonomik savaşımı devrim savaşımına bağlamak görevimizdir.

Değerli yoldaşlar,

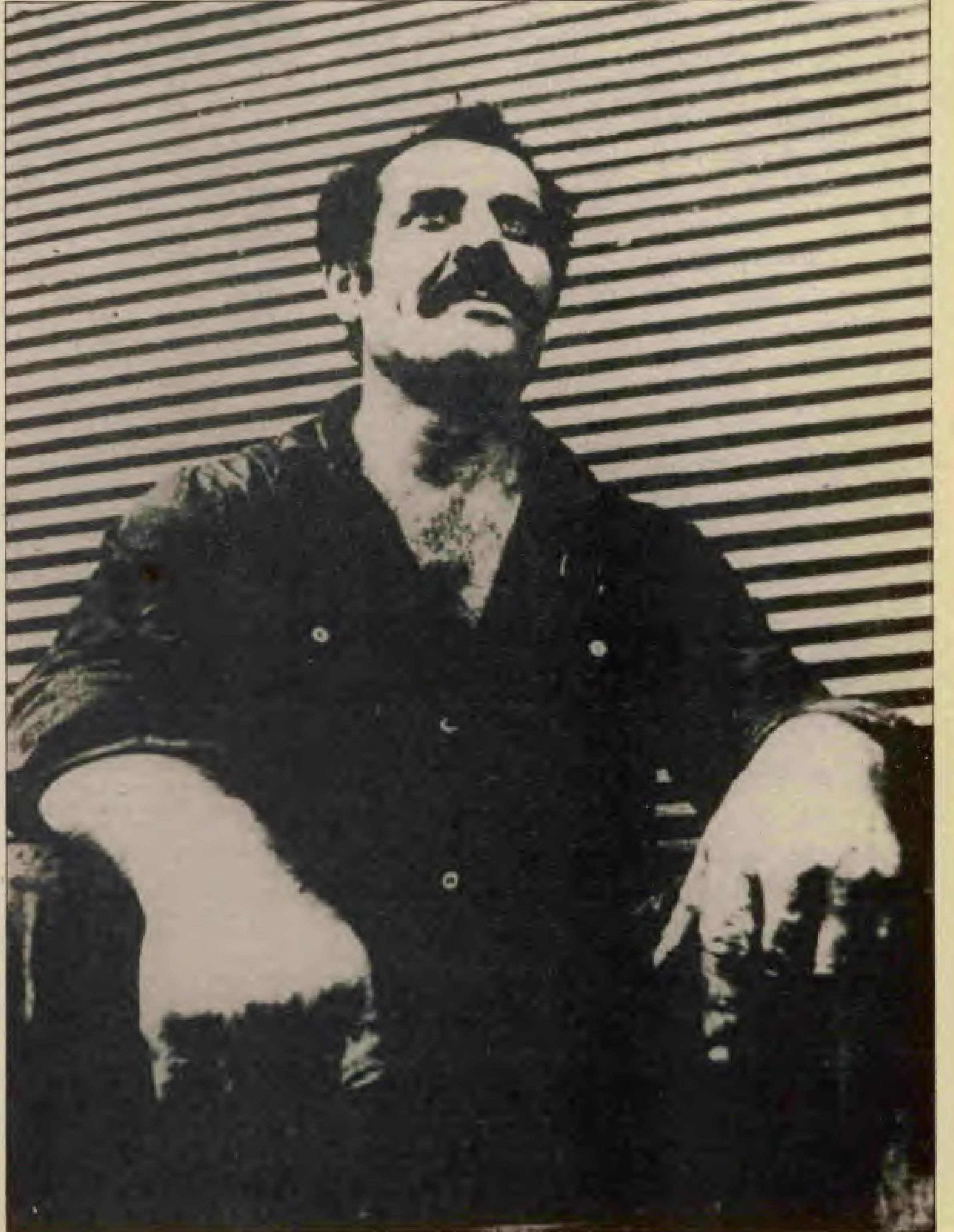
Uzun süre devrimci parti arayışı içindeydik. Şimdi özlemini duyduğumuz devrimci yolda birlikte yürüyebileceğimiz yoldaşlarla buluştuk, devrimci yayınımızı bulduk. Bu yayın aracılığıyla yaptıklarımızı, düşündüklerimizi öteki yoldaşlara, işçi arkadaşlara da duyurmak istiyoruz.

Biz gıda işkolunda çalışıyoruz. Gıda işkolunda işçilerin acil istemleri neler olmalıdır konusu yaygın tartışılıyor. Ekonomik-demokratik savaşımın büyük öneme sahip olduğu şu günlerde, bizce bu acil istemler şunlardır:

1. Bütün çalışanlar için 7 saatlik işgünü.
2. Bütün çalışanlara haftada iki gün tatil.
3. Eşit işe eşit ücret.
4. Fazla çalışmanın kaldırılması, zorunlu hallerde gönüllülük ve fazla ücret temelinde uygulanması.
5. Asgari ücretin 2 çocuklu bir ailenin yaşamını devam ettirecek şekilde ayarlanması.
6. Bütün çalışanlara yılda en az bir ay ücretli izin verilmesi.
7. Çalışanların tümüne sağlık sigortası.
8. SSK primlerinin tümünün işverenlerce ödenmesi.
9. Asgari ücretten vergi kesilmemesi.
10. 12 yaşından küçük çocukların çalıştırılmasının yasaklanması. 12 yaşından büyük çocukların, yaşlarına göre günlük çalışmalarının 4-6 saat olarak ayarlanması, eğitim ile işin eşgüdümünün sağlanması.
11. İş hayatıyla ilgili tüm yargı ve hakimlik kurullarında görev yapanların en az yarısının işçilerin seçeceği temsilcilerden oluşturulması.

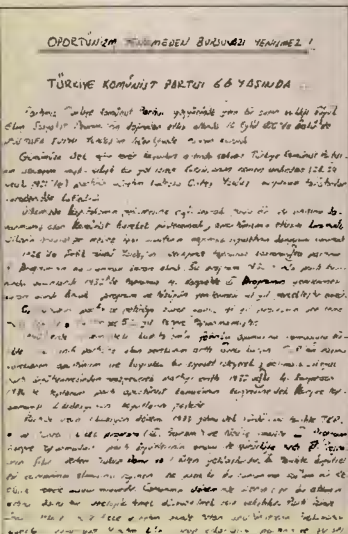
Bu istemler işkolumuzda yankı buluyor.

Mehmet Güven, İstanbul

Partimiz TKP, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine bağlı komünistlerin gönüllü birliğinden oluşur. İşçi sınıfının ideolojik-siyasal öncüsü olan TKP, devrim yoluyla proletarya diktatörlüğünü kurmayı ve komünizme varmayı amaçlayan bir sınıf partisidir. Partimiz, dünya devriminin çıkarlarını herşeyin üstünde tutar. Proletarya enternasyonalizmi bu temelde her komünist partisinin önüne, ülkesinde devrimi gerçekleştirme görevini koyar.

OPORTÜNİZM YENİLMEDEN BURJUVAZİ YENİLMEZ!

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ 66 YAŞINDA

Aşağıdaki yazı, bir cezaevindeki yoldaşlarımızın el yazısıyla çoğaltarak yayınladıkları bir dergidendir. Yoldaşlarımızın fikirsel olarak ne denli özgür oldukları, dört duvar arasında ama partiyle ne denli bağlı kaldıkları çok iyi yansıyor.

OPORTÜNİZM YENİLMEDEN

Partimiz Türkiye Komünist Partisi yeryüzünde yeni bir çağın açıldığı Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin doğrudan etkisi altında 10 Eylül 1920'de Bakü'de Mustafa Suphi yoldaşın liderliğinde resmen kuruldu.

Günümüze dek ağır terör koşulları altında çalışan Türkiye Komünist Partisi'nin savaşımı inişli-çıkışlı bir yol izledi. Kuruluşunun hemen ardından (28-29 Ocak 1921'de) partinin yönetim kadrosu onbeş yoldaş burjuvazi tarafından Karadeniz'de katledildi.

Ülkemizde kapitalizmin gelişmesine bağlı olarak güçlü bir işçi sınıfına dayanmamış olan komünist hareket güçlenemedi, oportünizmin etkisini kıramadı, ülkenin siyasal gelişmesine işçi sınıfının bağımsız siyasetinin damgasını vuramadı.

1926'da Şefik Hüsnü yoldaşın liderliğinde toplanan konferansta partinin II. Programı'nın hazırlanması kararı alındı. Bu program 1930 yılında parti basınında yayınlandı. 1932'de toplanan 4. Kongre'de II. Program'ın yenilenmesi kararı alındı. Ancak, program ve tüzüğün yenilenmesi 41 yıl gerçekleştirilemedi.

Oportünizmin partimize getirdiği zarar yalnız 41 yıl programın yenilenmemesi değildir. Partimizde 52 yıl kongre toplanmamıştır.

1950'lerde ülkemizdeki kapitalizmin fabrika aşamasına varmasıyla birlikte işçi sınıfı partisine olan gereksinim arttı. Buna karşın, TKP'nin başına çöreklenen oportünizm ise kuyrukçu bir siyaset izleyerek, bağımsız-illegal parti örgütlenmesinden vazgeçerek partiyi eritti. 1932'deki 4. Kongre'den 1984'te toplanan parti oprtünist kanadının kongresine dek kongre toplanmayışı likidasyonun boyutlarını gösterir.

Partide uzun likidasyon dönemi 1973 yılına dek sürdü. Bu tarihte TKP yıllar sonra ilk kez program (III. Program) ve tüzüğe kavuştu. III. Program kongre toplanmadan, parti örgütlerinin onayı ile yürürlüğe girdi. III. Program'ın fikir liderleri Yakup Demir ve İ. Bilen yoldaşlardır. Bu tarihte örgütsel bir canlanma olmasına rağmen, ne yazık ki bu canlanma sağlam bir ideolojik temele dayanmıyordu. Canlanma döneminde Leninciler bu atılımın altına doğru bir ideolojik temel döşeyebilmek için çalıştılar. Parti içinde Leninci fikirler güçlendikçe yönetimi elinde tutan oportünistlerin fraksiyoncu çabaları yoğunlaştı. Yönetim kliği, gurup çıkarlarını partinin ve işçi sınıfının çıkarları üstüne koydu. 47 yıldan beri toplanamayan parti kongresini toplama yerine Lenincileri tasfiyeye giriştiler. Böylece partide irade birliği kalmadı. Partimiz bir kez daha tarihsel görevini yerine getiremez duruma getirildi.

1979 yılına gelindiğinde, ayrışmanın ortaya çıkmasıyla birlikte, *İşçinin Sesi*'nin oluşum yıllarında ülkenin karşı karşıya olduğu sorunların ve bunlara yanıtların ağırlıkla *ilkesel* düzeyde kavgasını verdik. En somut sorunlardan bile Marksizmin ilkesel-teorik ödünsüz tutumlarını ortaya koyabilmek için yararlandık. Partinin oportünistlerin elinden çekilip alınması davasına baş koyan komünistler örgütlü-disiplinli kavgalarını yerine getirdiler. 1980 yılında toplanan I. Leninciler Konferansı TKP'nin yaşamında önemli bir dönüm noktası oldu. Konferansımız oportünizme başkaldıran komünistlerin örgütlü bir savaşım yürütmeleri için gereken önlemleri aldı, Marksizmi ve Türkiye'yi doğru yansıtan IV. Program'ın ve tüzüğün hazırlanması ve toplanacak olan 5. Kongre'ye sunulmasına karar verdi. Bu program uyarınca hazırlanan yeni parti tüzüğü de, 1981'de faşizm koşullarında toplanan II. Leninciler Konferansı'nda kabul edildi. Ayrıca II. Konferans partinin IV. Program'ının hazırlanması ve 5. Kongreye sunulması kararını yineledi.

Oportünizme karşı savaşın burjuvaziye karşı savaştan ayrılmayacağı temel gerçeğini yaşamda sınayarak ilerleyen partimizin Leninci güçleri siyasal arenada artık önemli bir dönemeci geride bırakmak zorundaydı. Partimizin 1985'te topladığı 5.(1.) Kongre'sinde IV. Program ve tüzük kabul edildi. IV. Program, Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizminin oluştuğu, yönetici sınıfın emperyalistleşme gereksinimine vardığı, yayılmacı eğilimlerin belirginlik kazandığı, bu amaçlara erişemediği için de kapitalizmin çıkmazda olduğu ekonomik-toplumsal açıdan sorunların ancak *devrim*le çözülebilir olduğu bir aşamada onaylandı.

Partimiz TKP, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine bağlı komünistlerin gönüllü birliğinden oluşur. İşçi sınıfının ideolojik-siyasal öncüsü olan TKP, devrim yoluyla proletarya diktatörlüğünü kurmayı ve komünizme varmayı amaçlayan bir sınıf partisidir.

Partimiz, dünya devriminin çıkarlarını herşeyin üstünde tutar. Proletarya enternasyonalizmi bu temelde her komünist partisinin önüne, ülkesinde devrimi gerçekleştirme görevini koyar.

Partimizin, bir bütün olarak proletaryanın çıkarlarından öteye çıkarı yoktur. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşının çeşitli gelişme aşamalarında her yerde ve her zaman hareketin bir bütün olarak çıkarlarını temsil eder. Dolayısıyla komünistler, işçi sınıfının en ileri, en sınıf bilinçli ögeleri olarak partimiz TKP'de biraraya gelmişlerdir. Partimiz TKP bütün işçilerin partisidir.

Partimiz TKP Lenninci örgütlenme ilkelerine bağlıdır. Komünistlerin öncelikli ve değişmez görevi Marksizm teorisinin kökünde yatar. Partimiz yığınları şiddet yoluyla devrim görüşüyle yoğurma gerekliliğini ve bu doğrultuda sistemli, çok yönlü, ilkeli propaganda ve ajitasyon yürütür. Merkez yayın organının dağıtım ağı çevresinde örgütlenme, merkez organ temelinde eğitim, partimizin sürekli ortak eyleminin temelini oluşturur. Merkez organ aynı zamanda partimizin kollektif bir örgütleyicisidir.

Partimiz özellikle işçi devrimcilerin yetişmesine önem verir. Fabrikalarda örgütlenmeyi başa alır. Partimiz bunu endüstriyel yoğunlaşma ilkesine göre yapar.

Partimiz, illegal çalışan bir partidir. Gizlilik-açıklığı, legalite-illegalite ile birbirine karıştırmaz.

Partimiz, TKP demokratik-merkeziyetçi bir partidir.

Partimiz, tek bir disiplin uygulandığı, hiziplerin, fraksiyonların yer almadığı monolitik bir örgüttür. Partimizin disiplin anlayışı ideolojik birlik, doğru siyaset ve yığınlarla bağ temelinde gelişir, güçlenir.

Partimiz, Türkiye'de ulusal sorunu, Kürt ulusunun sorunu olarak ele alır. Türkiye devleti sınırları içinde Kürt ulusu ezilen ulustur. Yani Türkiye Kürdistanı Türkiye'nin iç sömürgesidir. Kürt ulusunun ayrı devlet kurma hakkı partimiz tarafından kayıtsız koşulsuz benimsenmiştir. Sorunu sınıfsal açıdan değerlendiren partimiz Kürt sorunun çözümünü İleri Demokratik Halk Devrimi'nde görür, bu ise ortak olan düşmanın tek bir devrim hareketinde güçlerini birleştirerek gerçek olacağı anlamına gelir.

12 Eylül 1980 dönemine gelindiğinde Türkiye derin ekonomik-toplumsal bunalımların içindeydi. Tekelci burjuvazinin ülkeyi yönetemezliği derinleşiyor, artan sömürü ve baskıya karşı yığınların kabarışı yükseliyordu. Bu koşullarda finans-kapital karşı-devrimci saldırılarını yoğunlaştırmaya başladı. Bu saldırılar karşısında geri adım atan ve teslimiyetçi çizgi izleyen küçük burjuva hareketler ve devrimci çıkış yerine aşamalı reformist taktikler izleyerek devrimci potansiyelin içini boşaltarak faşizme karşı mücadeleyi MHP ile sınırlayan TKP oportünist kanat yöneticileri böylece yenilginin yolunu ve 12 Eylül faşist darbesinin toplumsal psikolojik ortamının hazırlanmasına yardım etmiş oldu.

O sıralarda siyasal sahneye yeni atılmış olan *İşçinin Sesi*, ülkedeki nesnel ortamın devrimciliğini ve öznel ögenin geriliğini saptadı. Ve bu dönemde taktiğin geri çekilmek değil, yükselmek olduğunu söyledi. Önümüzdeki ikilemin "ya faşizm ya devrim" olduğu tesbitini yaptı. Faşizmin daha yakın bir olasılık olduğunu vurguladı. Bu dönemeçte devrimci halk güçlerinin iktidarı alacak güçte olmayışı, buna karşı burjuvazinin de iktidarını o koşullarda yürütemeyecek güçte olması, siyasal bunalımı derinleştirdi. Finans-kapitalin keskinleşen siyasal bunalımın çözümü doğrultusundaki acil seçeneğini gündeme getirdi. Emperyalizmin bölgedeki çıkarlarıyla da uygun düşen bir anda finans-kapitalin en azgın kesimi 12

Aynı sayfalarımızda, bir de, yine aynı yoldaşlarımızın cezaevinde yayınladıkları bir bildiriden bölümler var. Bu bildiri de yoldaşlarımızın siyasal canlılığını, ne denli doğru, yaşamla bağlı bir siyasal tutum içinde olduklarını gösteriyor.

BURJUVAZİ YENİLMEZ

Eylül faşist darbesiyle açık faşist diktatörlüğünü kurdu.

Bunu değerlendiren partimiz 12 Eylül'ün hemen sonrasında, nesnel güçle gelenin nesnel güçle gideceği düşüncesinden hareketle "tanklarla gelen devrimle gider" belgisini ileri sürdü. Daha sonra partimiz — 1984'te — 1982 Anayasası'yla birlikte ülkemizde faşizmin çözüldüğü tespitini yaptı. Bugün bu süreç gerici devlet mekanizmasının sürdüğü ara döneme dönüştü, giderek bu süreç de çözülmektedir. Faşizmin çözülmesinden gerici devlet mekanizmasının (ara dönemin) çözülmesine dönüşen süreç, bugün "ya devrim ya faşizm" ikilemini tekrar yakınlaştırmaktadır.

Partimiz önemli bir dönemecin eşiğine gelmiştir. Böyle dönemeçlerle şu kısa yaşamında çok karşılaştı. Çok şeyi ilk söylemenin bir anlamda şanssızlığını uzun süredir omuzluyor. Örgüt olarak kendini yenileyen, doğruluğunu pratikte de deneyerek, nesnel ortamdan yararlanarak ve örgüt olarak bu büyük dönemecin anlamını kavrayarak yarının sosyalist Türkiye'sini kurmak için savaşıyoruz.

Oluşum yıllarında oportünizmle mücadelede amansızca enerji sarfeden partimiz, ideolojik ve siyasal mücadele alanında önemli bir dönemeci geride bıraktı. Partide Leninci mantığı giderek daha iyi kavrayan bir kadrolaşma gerçekleşmiştir. Bundan sonra kadrolaşma partiye oportünizmi sokmadan, emekçi halkın günlük yaşantısına karışarak yürüyecektir.

Dünkü tutumumuz doğruydu. Görev bir parti yaratmaktı. Bugünkü tutumumuz da doğrudur. Görev yığınları partinin yanına kazanmaktır. Lenin'in aşağı yukarı aynı kapsamda kullandığı sözleriyle söylersek: "Savaşın başındaki ilk tutumumuz doğruydu. O sıralarda belirli ve kararlı bir çekirdek oluşturmak önemliydi. Sonraki tutumumuz da doğruydu. Yığınların kazanılması gerektiği fikrinden yola çıktık." Türkiye'nin de, partimizin de vardığı yeni aşamanın, hem de birbiriyle uyumlaşarak partimize gösterdiği tek bir hedef vardır: *Yığınları kazanmak.*

Yığınları kazanma hedefi açısından en başta ele aldığımız ve düşündüğümüz parti örgütümüzü güçlendirmektir. *Komünist partisi eylem örgütüdür.* Halkın istemleri için savaşımın örgütleyicisidir. Bu savaşım içinde de onlara doğru dersler çıkarmaları için yardımcı oluyoruz, olacağız. Yığınları kazanmak, onların bilincini yükseltmek için acil ekonomik-siyasal-toplumsal istekleri için savaşmak bu savaşları örgütlemek partimiz için can alıcı önem taşımaktadır.

Özellikle Türkiye'de hiçbir zaman gerçek burjuva demokrasisi yaşamamış, faşizm altındaysa herşeyin yerlebir edildiği Türkiye'de halkın demokratik haklarını ve özgürlüklerini özel bir hırsla, özel bir enerjiyle eylemle savunuyoruz, savunacağız!

Önümüzdeki dönemde siyasal çalışmamızın 4 vurgusunu şöyle sıralıyoruz:

1. Her bakımdan, her yönden aktif, militan proleter yöntemlerle yürütülecek demokrasi savaşımı.
2. Emekçi halkın acil, yakıcı sorunlarında yoğunlaşma.
3. Yasal düzen içinde oluşan yapılarda çalışma.
4. Artan legal olanaklara bakarak, işçi sınıfı ve komünistler üzerinde süren ağır baskıyı hafife almayarak disiplin ve konspirasyonu yükseltmek.

Partimiz 1986 yılında III. Konferans'ını toplamıştır. Partimiz bugün önümüzdeki dönemde önemli örgütlenme halkası olarak *fabrika birimlerini* öne çıkartmıştır. Hedefimiz partimizi proletaryaya daha sıkı kaynaştırmak, savaşıma örgütlemektir.

Türkiye halklarının özgür bağımsız yaşantısı, mutlu geleceği tek bir koşula, gericiliğe karşı savaşta işçi sınıfının hegemonyasına bağlanmıştır. *Türkiye devriminin her alanda öncüsü, devrimin askersel, örgütsel, ideolojik, siyasal öncü gücü işçi sınıfıdır.* İşçi sınıfına bu hegemonyayı yaşama geçirebilmek için bir parti, Marksizm adlı gerçek toplum bilimini doğru özümsemiş, doğru kullanan ve siyasal sanatıyla doğru birleştirebilen bir komünist partisi gerekiyor. Hiç çekinmeden ilan ediyoruz: Biz bu göreve talibiz.

19 Mayıs 1895 günü Küba'nın Dos Rios ovasında İspanyol sömürgecilere karşı verilen savaşta vurularak ölen Latin Amerika'nın özgürlük bayrağı Jose Julian Marti "patrio de muerta" diyor, "vatan ya da ölüm!"

67. yılını yaşadığımız Türkiye Komünist Partisi'ni hedefi doğrultusunda yaşatmak, Anadolu'da sömürü ve baskıyı ortadan kaldırmak, burjuva düzenini yerlebir edip Anadolu'da sosyalizmin bayrağını dikmek için biz de şöyle haykırıyoruz: *Devrim ya da ölüm!*

Yaşasın *proletarya enternasyonalizmi!*

Yaşasın *proletarya diktatörlüğü!*

Yaşasın *partimiz Türkiye Komünist Partisi!*

Partimizin, bir bütün olarak proletaryanın çıkarlarından öteye çıkarı yoktur. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşının çeşitli gelişme aşamalarında her yerde ve her zaman hareketin bir bütün olarak çıkarlarını temsil eder. Dolayısıyla komünistler, işçi sınıfının en ileri, en sınıf bilinçli ögeleri olarak partimiz TKP'de biraraya gelmişlerdir. Partimiz TKP bütün işçilerin partisidir. Partimiz özellikle işçi devrimcilerin yetişmesine önem verir. Fabrikalarda örgütlenmeyi başa alır.

BİLDİRİ'DEN

Tüm siyasetlere,
Arkadaşlar,

12 Eylül'ün yıldönümü ile ilgili lanetleme önerisine mümkün olduğunca derli toplu şu yanıtı veriyoruz:

En genel anlamda lanetleme ve protestolara karşı tavrımız açık, bunu bir kere daha yazmayı gerekli bulmuyoruz.

12 Eylül'e gelince, bizce 12 Eylül'de finans-kapitalin siyasal bunalımı bastırma doğrultusunda, tarihsel bir zorunluluk olarak değil, siyasal bir zorunluluktan dolayı gündeme "getirdiği" faşist cunta, iç ve dış etkenlerin zorlaması sonucunda, korporatif yapıyı kuramadığı için nesnel olarak çözülme sürecine girmiş ve bu süreç demokrasi oyunuyla başlayıp denetimi elinden kaçırarak son bulmuştur.

Bu olgu tarihsel bakımdan "12 Eylül"ü geride bırakmış, faşizmin çözülmesinin ardından gelen yeni gerici-baskıcı devlet biçiminin de çözülme süreciyle yeni bir anlam kazanmıştır.

Her geçen gün olgunlaşan siyasi bunalım devrimci durumun ortaya çıkmasının maddi yapısını döşerken, önümüze yeniden faşizm-devrim ikilemini koymaktadır. İşte komünistlerin görevi önümüzdeki toplumsal dönemecin devrimle sonuçlanmasına çalışmaktır. İşçi sınıfının ve halk güçlerinin siyasallaşmasını bu hedefe yönlendirmek öndeki temel görevdir. İşte bizce tek perspektif budur!

İçinde yaşadığımız bu nesnel süreçte 12 Eylül'ün böylesine tarihsel bir geri kalışı söz konusudur. Bundan dolayı dönemin önünde birincil derecede siyasal bir görev olarak görmüyoruz. Bugün teşhir edilmesi gereken mevcut siyasal erkteki yeni oluşumdur.

Yalnız önümüzde siyasal şekillenişin yeni biçimler alarak değişeceği olgusu, en önemlisi siyasallaşmanın yükselmesi ve faşist kliğin etkisini hâlâ sürdürmesi nedeniyle (Irak operasyonu bunun kanıtıdır) ve özel olarak cezaevindeki devrimci potansiyelin güçlenmesi ve ileriye adım atabilmesi için böyle bir öneriyi belirttiğimiz geriliğe rağmen olumlu buluyoruz.

Dışa dönük olarak kutlanması gereken günler olarak biz şunları öneriyoruz: 1 Mayıs, 15-16 Haziran ve 7 Kasım Sovyet devriminde somutlanan, hem ülkemize özgü, hem de evrensel anlamı olan günler bizlerin dışa dönük çalışmaları olmalıdır.

Önerinin diğer yanlarına ise şöyle bakıyoruz: Ziyaret yasağına karşı önerilen biçim uygulanabilir. Havalandırma vb. yasaklara karşı direniş de her zaman gelişebilecek ani durumlara daima hazır olmamız gereken bir noktadır.

En son olarak da sloganlara katılmıyoruz. Bizce sloganlar döneme uygun olmalı. Yani:

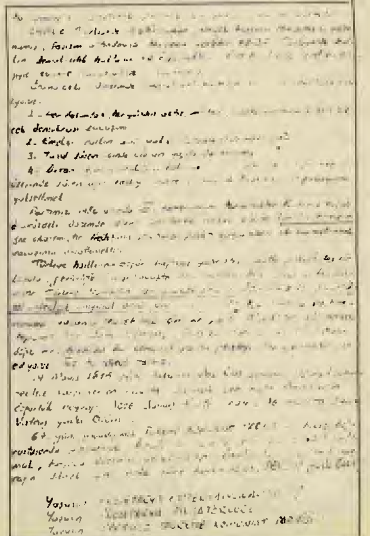
1. Demokrasi için tek yol devrim!
2. Kahrolsun faşizm!
3. Cuntadan hesap soracağız!
4. İşkenceler, idamlar, zindanlar yıldıramaz bizleri!
5. Kürt halkına ayrı devlet hakkı!
6. Yaşasın devrim!

Üçer defa atılacak şekilde olmalıdır. Bu sloganlar önerdiğimiz günler için değildir, bunu da belirtelim.

Devrimci selamlar

3.9.1986

TKP — *İşçinin Sesi*

Ne kadar uğraşsalar bu orduyu sevimli gösteremezler

Kimin komutanı emrediyor?

Nurten Keskin

Gerek 12 Eylül öncesinde, gerekse 12 Eylül sonrasında ordunun gerçek işlevi, düzeni koruma görevi su yüzüne çok çıkmış ve bu durum orduyu halktan iyice soyutlamıştır. Şimdi burjuvazinin orduyu halka sevdirme, halka karşı değilmiş gibi gösterme sorunu vardır. Birand yazısında bunu yapabilmek için bin dereden su getirmiş, veriler sunmuş ve bunları çarpık yorumlamış. Türkiye işçi sınıfı bilincine düzen bekçisi olarak kazınmış olan orduyu devrimle paramparça edecektir.

Geçtiğimiz günlerde *Milliyet* gazetesinde Mehmet Ali Birand'ın "Emret Komutanım" başlıklı yazı dizisi yayınlandı.

Bu dizide Birand "subayın dünyası"nı ele alıyor, çeşitli yönleriyle "komutan"ı "tanıtıyor" ve özellikle askeri okullar hakkında ilginç veriler sıralıyor.

Bu yazı dizisi, en başta, yıpranmış ve halkın gözünde sevimsizleşmiş olan orduyu hoş göstermek üzere, çeşitli amaçlara hizmet ediyor. Bu açıdan yazılanlarda, üzerinde durulması gereken çok yön var. Ancak bu yazımızda biz, bütün yönlerine değinmiyeceğiz, birkaç nokta üzerinde durup diğer yönleri başka yazılara bırakacağız.

İlk olarak, ordu hakkında böyle bir yazı dizisi niçin şimdi yayınlanıyor sorusuyla başlayalım.

Neden böyle bir yazı

Ordu hakkında, hem de onun kurmay tabakası hakkında böyle bir yazı basında ilk kez ve bu dönemde yayınlanıyor. Zira bugün burjuvazinin buna çok ihtiyacı vardır.

Gerek 12 Eylül öncesinde, gerekse 12 Eylül sonrasında ordunun gerçek işlevi, düzeni koruma görevi su yüzüne çok çıkmış ve bu durum orduyu halktan iyice soyutlamıştır. Şimdi burjuvazinin orduyu halka sevdirme, halka karşı değilmiş gibi gösterme sorunu vardır. Birand yazısında bunu yapabilmek için bin dereden su getirmiş, veriler sunmuş ve bunları çarpık yorumlamış.

Birand yazı dizisinin birincisinde okullara giren öğrencilerin kökeni hakkında yapılan bir araştırmanın sonuçlarını vermiş:

"Askeri öğrencilerin yüzde 50-60'ı aylık geliri 60-90 bin lira olan ailelerden geliyor. Yüzde 20-45'inin aile aylık geliri 30-60 bin lira arasında." (*Milliyet*, 1 Kasım 1986)

Bu verilerden hareketle Birand orduya "bir 'orta kesim' ordusu" demiş. Yani halka bu ordu sizdendir, sizin parçanızdır(!) demeye getirmiş.

Veriler herhalde doğrudur. Zaten başka nasıl olabilirdi ki? Koçlar, Sabancılar, bizzat bu işi yapacak değiller ya. Halk kökenli gençler askeri okullarda yoğruluyor ve hazırlanıyor. Ama bu durum hiç de orduyu "bir 'orta kesim" ordusu" yapmıyor. Bu ordu bal gibi burjuvazinin ordusudur. Kimin ordusudur sorusunun yanıtını ararken ordunun toplumsal kökenine değil kime, neye hizmet ettiğine bakılır.

1980 öncesindeki keskin sınıf savaşı dönemlerinde işçilerin, emekçilerin, öğrencilerin üstüne ordu sürüldü. Tanklar işçi mahallelerine, fakülte bahçelerine girdi. Burjuva iktidarı bunlarla da belini doğrultamayınca 1980'de ordu eliyle faşizm getirildi. Bunlar ordunun asıl görevinin burjuvazinin düzenini korumak olduğunu çok iyi gösterdi. Birand tüm bu olguları unutturmak, ordunun açığa çıkmış çirkin yüzünü gizleyebilmek için " orta kesim ordusu" masalına sarılıyor.

Beyin yıkamayla ve ayrıcalıklarla yeniden inşa

Burjuvazi halktan gelme gençleri orduya alıp, toplumdaki sınıf çelişkilerinin orduda yansımaması için de bir yandan sıkı bir ideolojik eğitim uyguluyor, diğer yandan subayları yaşam biçimi olarak halktan koparıyor. Bunu Birand'ın yazısından okuyalım:

"Bir komutan şöyle konuşuyordu:

" 'Bize teslim edilen bu genci 4 yıl içinde, kelimenin tam anlamıyla yeniden inşa etmek durumundayız. Bunu gerçekleştirebilmenin yolunu da, eğitim sistemini kendimize göre ayarlamakta ve son derece katı bir disiplin aracılığıyla adeta zorla uygulatmakta buluyoruz.' " (*Milliyet*, 2 Kasım 1986)

Komutanın dediği gibi askeri okullarda 4 yıl boyunca burjuva ideolojisiyle beyin yıkayarak genç eri "kelimenin tam anlamıyla yeniden inşa" ediyorlar. Bir yandan da yaşam tarzı olarak hem okulda, hem okul sonrasında halktan koparıyorlar. Bunu da yine Birand'ın yazısından görelim:

"Askeri okullara giren öğrencilerin birçoğu için 'ilk'ler sıralanmaya başlıyor. İlk kez düzenli yemek ile karşılaşıyor çocuk. Her öğün mutlaka, tatlısı, eti, sebzesi ile dörtbaşı mamur beslenme uygulanıyor.

"— Okula gelene kadar ben hayatımda böyle yemek yememiştim. Bizim evde et ayda bir yenirdi.

"Diğer 'ilk'ler arasında yıkanma geliyor.

"— Evimizde ayda bir defa su ısıtılırdı ve o şekilde yıkanırdık. Okula gelince her hafta hamam yapıldığı gibi, her gün de mutlaka duş alıyoruz.

"Öğrencilerin karşılaştığı 'ilk'ler, nasıl oturup kalkılacağından çatalbıçağın nasıl tutulacağı konularına kadar uzanıyor...

"(...)

"Askeri liseye giren çocukların 'üzerine titrenen öğrenci' olduğunu, okulu dolaşırken, derslere girip-çıkarken ve kendileriyle konuşurken hemen anlayıveriyor insan. Çok az sivil lisede görülebilecek bir imkan bolluğu ve dikkat göze çarpıyor. Sivil liselerde öğrenciler 60-70 kişilik sınıflarda üst üste oturuyorlar. Oysa askeri lisede sınıflar en çok 25 kişilik. Her yer tertemiz. Tavanlara kadar lambiri döşenmiş 25 bin kitaplı dev bir kütüphane, arka arkaya dil laboratuvarları ve alet bolluğunu değme sivil okulda bulmak olanaksız. Kelimenin tam anlamıya 'yok' yok. Herşey var. Hiçbir şey sakınılmamış.

"Askeri liselerde olduğu gibi Harp Okulları'nda da devlet, komutan adayının her türlü konforunu ve olanaklarını eksiksiz karşılamış... Üniversitelerde bir sınıfta 100-200 kişi okurken, Harp Okulları'nda bu sayı 10-20 arasında... 65 öğrenciye bir kütüphane düşüyor. İngilizcenin yanı sıra mutlaka bir ikinci dil öğretiliyor. Yatakhaneler ortalama 4'er kişilik. Deniz Harp Okulu'nda 2000 kişilik dev sinema salonu, Hava Harp Okulu'nda Türkiye'de bulunmayan kapalı spor ve yüzme salonları, bilgisayar üniteleri, TV-video stüdyoları, dinleme, bilardo salonları ve diğer tüm olanaklarla, genelde Türkiye ortalamasının üstünde bir eğitim düzeyi gösteriyor Harp Okulları." (*Milliyet*, 2 Kasım 1986)

Askeri okullardaki eğitim ve yaşam standardının Türkiye genelinin ne kadar üstünde olduğu apaçık ortada.

Yine Birand'ın yazısından ordu mensuplarının bir de okul sonrası yaşamına göz atalım:

"Bir subayın lojmana ödediği kira, metrekaresi 100 lira üzerinde hesaplanıyor. Örneğin, 100 metrekarelik bir evin kirası 10.000 lira.

"(...)

"Orduevlerinde geçerli tarifeler aynı kalitede servis, ikram ve konfordaki otellerle karşılaştırıldığında yaklaşık 5-10 kat daha ucuzdur.

"(...)

"Eğitim kamplarının cazip yönü, hem verilen servis, hem konforu hem de ucuzluğu... Örneğin, iki kişilik bir ailenin iki haftalık tatilinin yatak ücreti 7200 lira...

"Bir de ordu pazarları var... Bugün Girne dahil, (Türkiye'ye mi dahil? — *İ.S.*) Türkiye'nin 15 ayrı il ve ilçesinde toplam 20 ordu pazarı faaliyet gösteriyor. 1963 yılında başlatılan ordu pazarları, piyasaya oranla yüzde 15 daha ucuz satış yapıyorlar. Ayrıca, buzdolabı, televizyon, çamaşır makinesi gibi dayanıklı malları bir yıllık, yüzde 12 faizle (dışarıda faiz yüzde 30 iken) kredili verirler." (*Milliyet*, 6 Kasım 1986)

Konut, dinlenme, eğlenme, tatil, ucuz alış-veriş vb. ihtiyaçlarının karşılanışında ordunun Türkiye ortalamasına göre durumu, daha doğrusu ayrıcalıkları böyle iken bir de subayların gelirlerine göz atalım:

"Subayların, asteğmenden orgenerale kadar rütbelerine göre aldıkları maaşlar şöyle:

Rütbesi	Derecesi	Eline geçen net para
Asteğmen	9/1	95.000 TL
Teğmen	8/1	110.000 TL
Üsteğmen	7/1	123.000 TL
Yüzbaşı	4/1	134.000 TL
Binbaşı	2/1	180.000 TL
Yarbay	1/4	217.000 TL
Albay	1/4	237.000 TL
Tuğgeneral	1/4	304.000 TL
Tümgeneral	1/4	325.000 TL
Korgeneral	1/4	344.000 TL
Orgeneral	1/4	366.000 TL

"Notlar:

1. Yüzbaşı, 3 yıl kıdem alınca, derecesi 3/1, eline geçen 144.000 TL.
2. Binbaşı, 3 yıl kıdem alınca, derecesi 1/1, eline geçen 210.000 TL.
3. Kıdemli albayın eline geçen net para 259.000 TL.
4. Subayın eline geçen net para hesap edilirken, Temmuz 1986'da geçerli olan katsayılar esas alınmış, aylık, yan ödeme, yüzde 35 Silahlı Kuvvetler Tazminatı, tayın bedeli, yakacak yardımı, makam tazminatı, hizmet eri tazminatı ve aile yardımları dahil bütün yan ödentiler de dikkate alınmıştır. Pilotlar ayrıca, 40.000 TL ek uçuş tazminatı alırlar. Hesaplar, karargahta çalışan, eşi çalışmayan, çocuksuz personel esas alınarak yapılmıştır." (*agy*)

Birand orduyu halka hoş göstermek için öyle çabalamış ki ortaya saçıp döktüğü bu veriler, daha doğrusu ayrıcalıklar, değil hoş göstermek aksine öfkeyi biraz daha arttırır.

Nerede o eski "vatan hizmeti" anlayışı

Her ne kadar bu yazı dizisi orduyu hoş gösterebilmek, ordunun halktan kopuk olmadığını kanıtlamak için yazılmışsa da durumun hiç de öyle olmadığı, hem de epey bir zamandır öyle olmadığı yine yazı dizisinin kendisinden çıkıyor.

Birand'ın askeri okul öğrencileriyle ve aileleriyle niçin askeri okul seçtikleri üzerine yaptığı röportajlarda hiç kimse askerliği çok sevdiğini, vatanı korumak, vatana hizmet etmek istediğini vb. neden olarak söylemiyor. "Şanlı" Türk ordusundan, asker millet olmaktan falan söz eden yok. Bir kez daha ortaya çıkıyor ki bu değerler çoktan yıkılmıştır. Soruların cevabında sınıf farklılıkları apaçık yansıyor. Birkaç örneğe bakalım:

"Askerliğe genelde 'meslek' diye gelmiyor gençler. Genelde iş bulmaya geliyorlar. Güvence aradıkları için geliyorlar. Onlara mesleği biz burada sevdiriyoruz, öğretiyoruz.

"(...)

"Babam ölmüş, dört kardeş, emekli, dul, yetim maaşıyla annemin üzerine kalmıştık. Büyük kardeşlerim çalışıyor, yine de yetişemiyorlardı. Tahsil fırsatım askeri liseden başka bir yerde olamazdı. Çünkü tamamen bedavaydı.

"(...)

"Duydum ki askeri okullarda çocuklara hem iyi eğitim veriyorlar, hem de iyi besliyorlar. Sıcak suları bile var.

"(...)

"İnşallah haylazlık etmez de şu okulu bitirir. Farkında değil ama ona öylesine garantili bir gelecek temin edecek ki." (*Milliyet*, 1 Kasım 1986)

Örneklerden de görüldüğü gibi halk bu okullara çocuklarını geçim sıkıntısı, gelecek güvencesi, daha iyi eğitim gibi nedenlerle gönderiyor. Bu da gösteriyor ki hem ordunun ordu olarak eskisi gibi bir saygınlığı kalmamış, hem de halktan her yönüyle çok kopmuştur.

Mehmet Ali Birand bir yandan "orta kesim ordusu" gibi yakıştırmalarla bu kopukluğu gizlemeye çalışırken diğer yandan merakı gidermek adına sıraladığı verilerle kopukluğun ne kadar büyük olduğunu ortaya koyuyor. Kendisi de bu kopukluğun farkında olduğu için, dizinin sonuncusunu "sivil-asker diyaloğu" konusuna ayırmış. Bunun için "kaçınılmaz zorunluluk" diyor.

Ancak şunu unutuyor ki Türkiye gerçeğinde daha başka bir kaçınılmaz zorunluluk var. Çelişkilerin bu kadar derin ve kesin, burjuvazinin elinin bu kadar dar olduğu bir ülkede ordunun sivil halka yakın, sıcak ilişkiye girmesinin ortamı yoktur. Zaten bunu bildikleri için profesyonel orduya geçiyorlar. Ancak bu da onları kurtaramayacaktır.

Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkımız bilincine düzen bekçisi olarak kazınmış olan orduyu devrimle paramparça edecektir.

Burjuvazi, orduyu profesyonelleştirme çabasında, bedel uygulamasını yaygınlaştırmaya çalışıyor.

Profesyonel ordu da kurtaramaz

Zehra Karlıova

Burjuvazi ileri teknolojik düzeyde ve ülkedeki sınıf savaşından olabildiğince az etkilenerek, profesyonel orduya geçerken, askerliği de satışa çıkararak para kazanmayı da ihmal etmiyor.

Bedelli askerlik Türk ordusunu profesyonel orduya dönüştürme yolunda atılmış bir adımdır.

Burjuvazi istiyor — istemesinden de öte gerekli görüyor — ki ordu ileri bir düzeyde olsun ve ülkede yürüyen sınıf savaşından etkilenmesin, etkilenip bölünmesin. Onun bölünmesi burjuvazi için yenilgi demektir.

Hem teknolojik gelişmenin ulaştığı muazzam boyutlar nedeniyle, hem de burjuvaziyi koruma görevini daha iyi yerine getirebilmesi için ordunun profesyonel orduya dönüşmesi burjuvazi açısından gereklidir.

Türk ordusunun profesyonelleştirilmesi yolunda atılan adımların nedenlerini *İşçinin Sesi*'nin 302. sayısında şöyle açıklamıştık:

"Burjuvazi askerlik kurumunu bu işleyişiyle tehlikeli buluyor. Askerlik süresini adım adım kısaltıyor, profesyonel orduya yöneliyor.

"(...)

"...Bugün askerlik yasasında yapılan değişikliklerle profesyonel ordu yaratmada adımlar atılmıştır.

"(...)

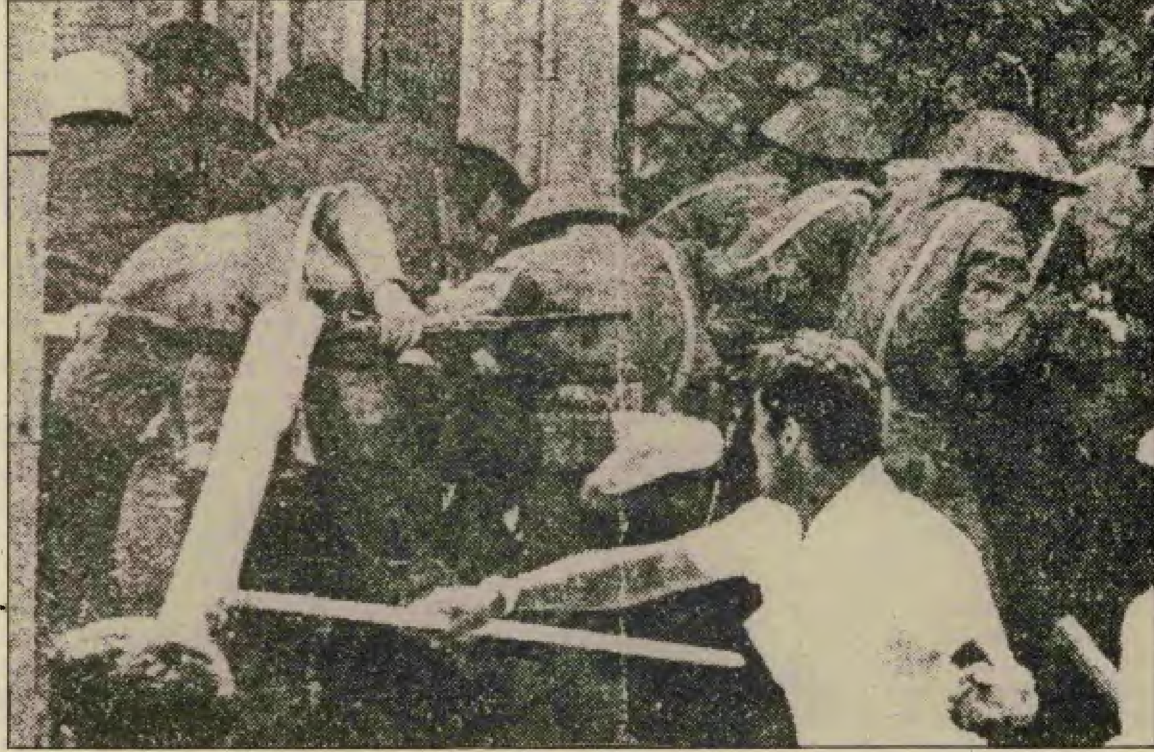
"Profesyonel ordu yaratmanın iki önemli nedeni vardır. Birincisi dışa karşı güçlü ordu yaratmada teknolojik gelişmenin dayattığı uzmanlaşma, ikincisi, hele ki Türkiye gibi zayıf halka bir ülkede sınıf savaşlarının keskinliği nedeniyle orduyu halka bulaştırmama 'gerekliliği'dir.

"Eskiden Türkiye'de askerlik, davul zurnayla gidilen, haylaz gençleri hizaya sokan, övünç kaynağı olan bir 'vatani görev' olarak görülürdü. Ordu halk arasında sevimsizleştikçe, ordunun gerçek varoluş nedeni halk tarafından kavrandıkça orduya karşı tepki de artmaya başladı. Bu nedenle burjuvazi açısından elit bir ordu yaratma, orduyu halk çocuklarından 'kurtarma' gerekliliği doğdu. Hem ordudaki subayların sosyal kökeni, hem de ideolojik eğitimin vurgu yönleri değişti. Bugün her zamanki milliyetçiliğin yanı sıra sınıfsal ideolojik eğitime özel ağırlık verilmektedir." (*İşçinin Sesi*, sayı: 302)

Kasım ayının ortalarında Milli Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk Milli Savunma Bakanlığı bütçesinin görüşülmesi sırasında şu açıklamayı yaptı:

"Varolan sistemde Genelkurmay, ihtiyaç fazlasını belirliyor. Bundan sonra kura çekilerek paralı askerlik yapma hakkını kazananlar saptanıyor. Bu hakkı kazananlardan parasını yatıranlar, paralı askerlik yapıyor, kalanlar kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam ediliyor. Ancak sistem istenen neticeyi vermedi. Bizim düşündüğümüz değişiklik sağlanırsa paralı askerlik yapmaya talipler askerlik şubelerine başvurularında bunu belirtecekler, Genelkurmay da yine ihtiyaç fazlasını bildirecek. Taliplerin sayısı ihtiyaç fazlasından azsa, bu kişiler doğrudan paralı askerliğe ayrılacaklar. Eğer talip sayısı ihtiyaç fazlasından çoksa, kuraya başvurulacak." (*Cumhuriyet*, 8 Kasım 1986)

Bu açıklamadan görüldüğü gibi daha önce uygulamaya konan bedelli askerlik, burjuvazinin istediği faydayı sağlayamamış. Şimdi uygulamayı daha da geliştiriyorlar.

Profesyonel ordu da burjuvaziyi korumaya yetmeyecektir.

Ancak bu uygulamalar burjuvazi açısından bir sorunu da beraberinde getiriyor. Bugüne dek askerliğin bir "vatan borcu", ulvi bir hizmet olduğu edebiyatı nasıl geri çekilecek?

Milli Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk'ün açıklamasından sonra burjuva gazetelerin köşe yazarları hiç utanıp sıkılmadan bedelli askerliği savunmaya geçtiler. Gençlerin 18 ay içinde neler kaybettiklerini, vatan sevgisinin öğrenilmesi için askerlik yapmanın hiç de gerekli olmadığını vb. ispat etmeye çalıştılar.

13 Kasım tarihli *Tercüman* gazetesinde Rauf Tamer bedelli askerlik uygulaması için şöyle diyor:

"Meseleyi çok hafife alırsak 'mizah' bile mümkün. Öyle ya...

"Uzun süre askerlik yapmaktansa, para ödemeyi tercih edecek olanlara bakıp şöyle bir küçük fıkra dahi yazabiliriz:

"— 'Hım... Demek ki, askerlik denen o kutsal göreve vatan borcu diye isim takan eski büyüklerimiz, ileri görüşlü ve muzip kimseler olsa gerek.'

"Vatan borcu... Acaba kaç para?

"Fakat mesele öyle gözükmüyor. Hemen hatırlayalım.

" 'Vatan borcu' gurbetten sılaya açılan ilk pencereydi...

"Yurt dışındaki vatandaşlarımızın durumu, bu isabetli karar için uygun bir vesile oldu.

"Onlar, büyük problemlerle karşı karşıyaydılar.

"Askerlik çağına gelen çocukları, 18 ay askerlik için Türkiye'ye gitseler, bir daha dönemiyorlardı. "İşlerini kaybediyorlardı.

"Oturma müsaadeleri de kaynıyordu.

"Gitmeseler, bu defa da 'kanun kaçağı' damgası yiyorlardı.

"Uygulamanın şimdi yurt içine teşmili hiç de tutarsız değil.

"Türkiye'de yaşayıp da 18 ay askerlik yapanların, köye, kasabaya, mahalleye döndüklerinde 'işlerini kaybetmedikleri' söylenebilir mi?

"Üretim başta olmak üzere, çeşitli sakıncalar burada da yok mu?

"Gençlerin hayatları ikiye bölünüyordu...

"Mesleki ihtisaslarının hızı kesiliyordu...

"Her biri hayata geç atılıyor, atılıncaya kadar da sadece Milli Savunma'nın kesesinden geçiniyor, 18 ay sadece tüketici olarak yaşıyordu.

"Evlenmeyi kafaya koyduğu komşu kızı Fatma'nın, Ayşe'nin bile yerinde yeller esiyordu.

"Öyleyse, ayrıntılarını pek bilmemekle beraber, bu uygulama, ilk bakışta doğru ve isabetli gözüküyor.

"Etrafı dinliyoruz. Acaba, hangi çatlak sesler çıkabilir... Vatan borcuna hangi itirazlar yükselebilir diye kulağımızı dört açtık dünden beri.

"Bir ihtimal, denilebilir ki:

"—'Fon meraklısı bu zihniyet, askerlik ocağını bile ticarete çevirdi..."

"Bir diğer ihtimal, denilebilir ki:

"—'Parası olmayan 18 ay, parası olan 2 ay askerlik yapacak.'

Yani, bir nevi mutlu azınlık edebiyatı...

"Bir diğer ihtimal, yine denilebilir ki:

"—'Herkes borç harç para bulup bedelini ödemeye kalkarsa, bu defa da asker kalmayacak.'

"Yani, ülkenin yılmaz bekçiliğinde bir zafiyet ihtimali... Artı, milli duygularda bir aşınma tehlikesi...

"Şimdi... Bu muhtemel itirazlar üzerinde konuşalım.

"Unutmayalım ki, milli duygular yönünden 18 ayla 2 ay arasında hiçbir fark yoktur... Esas olan, çocukluk günlerinden beri alınan Atatürk, vatan, millet ve Cumhuriyet sevgisidir. Yani temel bir eğitimdir... Nitekim, bu temel eğitimden yoksun 'bozuk insanlar'ın 18 ay askerlik yaparak vatan sevgisine kavuşamadıklarını da görmüşüzdür... Öyleyse hamur meselesine hiç girmeyelim...

" 'Herkes bedelini öderse, bu defa da ülkede asker kalmaz' tezine gelince... kalır.

"Hem de 'lazım olduğu kadar' kalır." (*Tercüman*, 13 Kasım 1986)

Burjuvazinin işine gelmeyen değerleri nasıl "çevir kazı yanmasın" yaptığı ancak bu kadar güzel açıklanabilir.

Rauf Tamer kısa askerliğin yararlarını sıralarken 18 ay askerlik yapan gençlerin işlerini kaybettiğini oysa yeni uygulama ile bunun önüne geçileceğini belirtiyor. Ama durum hiç de öyle değil. Hangi burjuva kuruluşu 2 ay bile olsa işyerini askere giden için bekletir. Yıllardır 18 ay askerlik hiç uzun gelmiyordu, kimse bu konuda tek birşey söylemiyordu. Şimdi birden bu sürecin ne kadar uzun olduğu hatırlandı, bu kadar uzun süre askerlik yapan gençlere acınmaya başlandı. "Zavallı gençler" edebiyatı başladı.

Yazının sonunda sıralanan avantajlar ise asıl amacı sergiliyor. Biz burjuvazinin bedelli askerlik uygulamasındaki amaçlarını şöyle sıralamıştık:

"Görüldüğü gibi burjuvazi orduyu halka bulaştırmama yolunda adımlar atarken bir taşla birkaç kuş vurmayı amaçlıyor.

"Bir kere burjuvazi askerlik hizmetini para karşılığı satarak bu işten ek gelir sağlıyor. Aynı zamanda bedelli askerlere temel askerlik eğitimi değil, anti-komünizm, şövenizm ve beyin yıkama eğitimi veriyor.

"İkincisi, 30 Ocak 1985 tarihinde *Resmi Gazete*'de yayınlanarak yürürlüğe giren bakanlar kurulu kararına göre, kamu kurum ve kuruluşlarında askerlik yapacak olan er işçiler greve gidemeyecek, birlikte çalıştıkları işçi ve memurların toplu halde işi bırakma, yavaşlatma ya da grev eylemlerine katılamayacak, bu eylemi teşvik edemeyecekler. Sendika ve derneklere üye olamayacaklar. Böylece grevsiz, sendikasız bir işçi kesimi daha yaratılmak isteniyor.

"Üçüncüsü, yine aynı bakanlar kurulu kararına göre, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışacak olanlar, er ve erbaşlı harçlığı dışında hiçbir ücret alamayacak, ısıtma, aydınlatma vb. nedenlerle fazla ücret talep edemeyecekler. (*Milliyet*, 1 Şubat 1986) Yani asker işçiler üretim yapacaklar fakat boğaz tokluğuna bile yetmeyecek bir para alacaklar. Gerisi orduyu güçlendirme, modernleştirme adı altında burjuvaziye akacak.

"Dördüncüsü, ordunun modernizasyonu adı altında yapılan değişikliklerden bazıları bir yanıyla, ordunun halk içinde iyice düşen itibarını yeniden kazandırmaya yönelik değişikliklerdir. Örneğin yedeksubay öğretmenlik, yatılı bölge okullarında binbaşı ve yarbayları müdürlüğe getirme gibi kararlar bu amaca yöneliktir.

"Beşincisi, aynı değişiklikler, öteki yanıyla da, başka kılıflar altında ordunun baskısını sürdürmeye yöneliktir. Bildiğimiz gibi, bugünkü sivil savunma birlikleri bile, doğal afetlerde yardımcı olmak yerine öğrenci izlemek, apartman gözetlemek gibi polisiye işlerle uğraşıyorlar. Yedeksubaylık ve binbaşı ve yarbaylara bölge okullarında müdürlük görevi verilmesinin bir amacı ise özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Kürt halkına baskıyı arttırmak, okul eğitimini askeri disiplin altına almak ve daha küçük yaşlardan itibaren çocukların beyinlerini yıkamaktır." (*İşçinin Sesi*, sayı:302)

Görüldüğü gibi bedelli askerlik hiç de gençlerin yararına değil, burjuvazinin yararınadır.

Bakın askerlik konusunda Lenin ne diyor:

"...Eline bir silah verilecek. Onu al ve askerlik sanatını iyice öğren. Proleterlerin bu bilgiye gereksinimi vardır, ama şimdiki savaşta yapıldığı gibi ve sosyalizme ihanet edenlerin size yapmanızı söyledikleri gibi, kardeşlerini, öteki ülkelerin işçilerini vurmak için değil! Proleterlerin bu bilgiye gereksinimi, kendi ülkelerinin burjuvazisine karşı savaşmak, sömürüye, yoksulluk ve savaşa son vermek ve bunu da kof istemlerle değil, burjuvaziyi yenerek ve silahsızlandırarak yapmak içindir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.23, s.82-83)

Burjuvazi de zaten bundan korkuyor! Ama profesyonel ordu da onu kurtaramayacaktır!

Türkiye'de devlet tekelci kapitalizminin varlığından kuşku duyanlar, aslında gerçeği görmek istemiyorlar

Yaşam gerçekleri gözlerine sokuyor

Zeynep Akarsu

Türkiye'de devletle, orduyla, tekeller, bankalara içiçedir ve bu içiçelik sürekli yenileniyor, derinleştiriliyor. Bunun doğal sonucu emperyalistleşme hevesleri de iyice ayyuka çıkıyor.

Yürükoğlu yoldaşımız *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabında şöyle yazmıştı:

"...Türkiye emperyalizmin sömürüsü altında, endüstrileşmesini tamamlamamış, özellikle tarımın teknik açıdan geri olduğu, orta derecede gelişmiş bir kapitalist ülkedir. Bunun yanında, tekellerin büyüyüp güçlendiği ve bu temel üstünde finans-kapitalin oluştuğu ve devletle tekellerin içiçe geçtiği bir ülkedir." (R. Yürükoğlu, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, 5. basım, s.49)

"Tekellerle devlet yönetimi arasında *'kişisel birleşmeler'*, devlet aygıtını finans-oligarşisinin çıkarlarına bağlı kılmada temel bir rol oynuyor. Devletle tekeller arasındaki bu kişisel birleşmeler (aynı kişilerin iki yanda da yetkili yerlerde olmaları, ya da birinden ayrılıp ötekinin başına geçmeleri, vb.) Türkiye'de çok yüksek düzeydedir. Aşağı yukarı tüm yüksek bürokratlar (sivil ve asker) ya memurlukları sırasında ya da emekliye ayrılınca şu ya da bu bankanın ya da tekelin yönetim kuruluna oturuyor. Öte yanda, tekellerin adamları da devletin üst katlarında görevler alıyor." (*agy*, s.48)

Yürükoğlu yoldaş bunları 1978'de yazmıştı. Aradan tam 8 yıl geçti. Bu arada aynı görüşler programımızda da yer aldı. Bugün sözü edilen olgu iyice ilerledi, ülkede devlet tekelci kapitalizminin varlığı ve bunun doğal sonucu emperyalistleşme hevesleri ayyuka çıktı.

Bunun yeni yeni örnekleri basında da sürekli çıkıyor. Durumun ne boyutlara vardığını görmek için bu yazıda biz emperyalistleşme heveslerine değil, yalnızca içiçe geçmelerin basında çıkmış bazı örneklerine şöyle bir bakacağız:

"...Hak Yatırım, Akabe İnşaat, Özal-Bayraktar ve Kimya Sanayii, Al-Barak Özel Finans Kuruluşu; Aköz Ticaret ve Mümessillik, Korkut Özal'ın son üç yılda ortağı olduğu şirketlerdir.

"Korkut Özal'ın bir ortağı Eymen Topbaş, ANAP İstanbul İl Başkanı'dır.

"(...)

Bu 'saadet zinciri'nin en önemli halkalarından biri ANAP İzmir milletvekili adayı Atilla Yurtçu'dur.

"Yurtçu'nun 'Santeks, İzdaş Dış Ticaret, İzmir-Demir Çelik Sanayii, Namtaş, Asmaş' gibi şirketlerine devlet bankalarından milyarlarca kredi açılmıştır.

"Rakamlara şöyle bir bakın. İzdaş Dış Ticaret'e 13 milyar 300 milyon... Asmaş'a 1 milyar 850 milyon... İzdaş Holding'e 2 milyarlık kredi, yine Santeks'e 350 milyon, İzdaş Dış Ticaret'e 26 milyar 200 milyon, Asmaş'a 21 milyar 950 milyonluk teminat mektubu verilmiş.

"Yurtçu'nun 'saadet zinciri' Arap sermayesine de dolanmıştır. Suudi işadamı Şeyh Al Rajhi'nin 'Mohammed Abdulaziz Salah Al Rajhi and Sons' şirketi, Yurtçu'nun İzdaş'ı ile ortak olmuştur.

"Yurtçu'ya kredi açanlar yalnızca Türk bankaları değildir. Korkut Özal'ın danışmanı olduğu 'İslam Kalkınma Bankası' da Yurtçu'ya kredi açmıştır. Yani, ANAP İstanbul İl Başkanı'nın ortağının danışmanlık yaptığı Arap bankası, ANAP İzmir İl Başkanı'nın şirketlerine kredi açmaktadır.

"Bu değerli danışmanın ağabeyi Turgut Özal da aynı günlerde İslam Kalkınma Bankası'na vergi bağışıklığı getiren yasa tasarısını imzalamaktadır.

"Bu 'saadet zinciri'nin bir başka halkası, ANAP Manisa adayı Prof. Ekrem Pakdemirli'dir.

"Pakdemirli, 'Mistaş Oto Göstergeleri İmalat ve Sanayi ve Ticaret AŞ'nin ortağıdır. Bu şirket ile aynı adresteki 'Raks Elektronik Sanayi ve Ticaret' ile 'Tekoplast, Plastik Sanayi Ticaret AŞ'nin — Pakdemirli dışında — öteki ortakları da aynı insanlardır. 12 Eylül generallerinden Ragıp Uluğbay da 'Raks Şirketi' Yönetim Kurulu üyesidir.

"Ve ANAP İzmir İl Örgütü, Mistaş şirketinin ilk adresindedir.

"Bu 'saadet zinciri', ANAP Genel Başkan Yardımcısı ve işçi kenti Zonguldak milletvekili adayı Şadi Pehlivanoğlu'na da 'akçeli mutluluklar' getirmiştir. Türk Ticaret Bankası'ndan ayda 5 milyon 124 bin 709 lira 'kâr payı' alan Pehlivanoğlu'nun gündeliği 170 bin 823 lira 63 kuruşa gelmektedir." (*Cumhuriyet*, Uğur Mumcu, 21 Eylül 1986)

"Pehlivanoğlu, ANAP'ın kurucusu ya, partisi iktidar olunca işsiz mi kalacak? Olmaz tabii. Özal hemen kendisine bir iş buldu. Ne işi mi?

"Ne işi olacak? Banka yönetim kurulu üyeliği...

"Hangi banka? Türk Ticaret Bankası..." (*agy*, 20 Eylül 1986)

"Biliyorsunuz, Korkut Özal son beş yıl içinde 'dolar milyoneri' olmuştur. Sayın Korkut Özal, bu seçimlerde ağabeyi Turgut Özal'a ara seçimlerde kullanılmak üzere, sözgelişi, 250 milyon lira verse, Cumhuriyet Başsavcısı'nın bundan haberi olur mu?

"Ya da ENKA Holding'in büyük patronu Şarık Tara, bu ara seçimlerde, adaylara 'elden' para yardımı yapsa kim duyar bu yardımı?

"Kaldı ki, ANAP'ın İstanbul İl Başkanı, Korkut Özal'ın iş ortağı Eymen Topbaş'dır, İzmir İl Başkanı İZDAŞ Holding'in sahibidir, ANAP İl Başkanı, Ankara Orman Çiftliği'ndeki 'devlet mezarlığını' yapan 'Ruto' şirketinin büyük patronudur.

"Özetle, şirketler ile ANAP içiçedir." (*agy*, 18 Eylül 1986)

"Gazetelerde Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyelerinden emekli Oramiral Nejat Tümer'in oğullarının haberleri de yer almış. 1980'li yıllar uğurlu gelmiş Tümerler'e. Allah, yürü ya kulum, demiş. Tümerler'in kimi şirketlerdeki ortaklıkları, kimi bankalardaki milyarlık kredileri, kimi işbitiricilere yakınlıkları, gazete sayfalarında sergileniyor.

"12 Eylül askeri müdahalesinden sonra kurulan beş kişilik generaller kurulunun denizci üyesi Nejat Tümer'in iki oğlundan birisi (1980'lerde yüzbaşılıktan ayrılan) diyor ki:

" 'Bu iddiaları ortaya atan kişilerin amacı bellidir. Bunlar, yurdumuzu bölmek isteyen dış güçlere yardımcı oluyorlar. ... Para kazanmam suç mu?'

"İlginç bir savunma!..

"Eski MGK üyesi, biri denizci, öteki havacı iki emekli generalin ailecek iş dünyasıyla bu kadar içli dışlı olmaları da ilginç!.. Bizim bildiğimiz, eskiden generaller, albaylar, yüzbaşılar, işadamları ile bu kadar sarmaş dolaş olmazlardı. Şimdi öyle mi? Ordudan ayrılan kimi subayın, maşallah tuttuğu altın oluveriyor, Nejat Tümer'in küçük oğlunun kurucusu, büyük oğlunun da ortağı olduğu şirket, Denizcilik Bankası'ndan 1 milyar tutarında kredi alıyor." (*Cumhuriyet*, İlhan Selçuk, 31 Ağustos 1986)

Örneklerden görüldüğü gibi Türkiye'de devletle, orduyla, tekeller, bankalar içiçedir ve bu içiçelik sürekli yenileniyor, derinleştiriliyor.

Lenin de *Emperyalizm* kitabında tekellerle ve bankalarla devletin içiçe geçmişliğini şöyle anlatıyor:

"Bankalarla endüstri arasındaki 'kişisel bağlantılar', her ikisiyle hükümet arasındaki 'kişisel bağlantılar'ca destekleniyor. Jeidels şöyle diyor: 'Yönetim kurullarındaki koltuklar özgürce, belli makam sahiplerine ve aynı zamanda yetkililerle ilişkileri kolaylaştırmada(!!) epey iş yapabilecek olan eski devlet memurlarına veriliyor' ... 'Genellikle, büyük bir bankanın yönetim kurulunda bir milletvekili ya da bir Berlin şehri belediye meclisi üyesi bulunuyor.' " (Lenin, *Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması*, İngilizce basım, s.39)

Yaşam gerçekleri insanın gözüne sokuyor. Türkiye'de devlet tekelci kapitalizminin varlığından hâlâ kuşku duyan varsa, bu, gerçeği göremediklerinden değil, görmek istemediklerindendir.

Yabancıların seçimlere katılma hakkı daha savaşım başlarken budanıyor

Yabancılar hem genel, hem yerel seçimlere katılmalılar

Yabancılara hem yerel hem genel seçimlerde seçme-seçilme hakkı uğruna kavgaya çıkılmalıdır. Bu hem yabancıların politikleşme sürecini hızlandırır, hem de kazanılmayacak bir istem değildir.

Son günlerde Almanya'da nükleer santraller, ilticacılar sorunu, barış yürüyüşleri derken bir konu daha yavaştan alevlenmeye başladı: Yabancıların yerel seçimlere katılması. Zaten bu konu bazı burjuva politikacılarının boş kaldıkça önümüze sürdükleri temcit pilavını andırıyor. Yalnızca "yerel" kelimesi bile büyük bir demagojiyi yansıtıyor. Niçin *genel* değil de *yerel?*

Sadece burjuva politikacılar olsa hiç de garipsenecek bir durum yok. Ama istemi öne sürenler arasında İG Metall (Industrie — Gewerkschaft Metall — Metal endüstrısinde örgütlü güçlü bir sendika), Alman Sendikalar Birliği DGB, bizim FİDEF'li resmiler olunca kandırmacanın boyutu daha iyi ortaya çıkıyor.

Böyle bir konu resmiler için biçilmiş bir kaftan. Bu yazıyı okuyunca, zaten bunlar ne zaman gerçekçi bir istem, alınması gereken bir istem öne sürdüler ki diyeceksiniz. Yerden göğe kadar haklısınız. Bu istemde de, daha kavga başlamadan uzlaşmacı istemlerini ortaya attılar. Yabancılara yerel seçimlere katılma hakkı(!)

Bu istem, başta, onların "yabancılara eşit hak" istemiyle bile çelişiyor. Yabancılara yerel seçim hakkı tanınırsa yerli ve yabancı aynı hakka mı sahip olmuş olacak? Hayır! O zaman ne bu kandırmaca?

Resmiler her zaman, her konuda olduğu gibi, bu konuda da alınabilirlik ölçüsünden hareket ediyorlar. Daha pazarlık başlamadan uzlaşıyorlar. Yabancılara, işçilere yanlış bilinç veriyorlar ve kamuoyunun gözünü yanlış yerlere çeviriyorlar. Burjuvazinin sağ kesimleri de bunlara "zaten yabancıların yabancılar meclisi var ya" diyor. (Yabancılar meclisi, uzun zamandır Almanya'nın çeşitli şehirlerinde uygulanan, yabancılar tarafından seçilen ve yerel belediyelerde danışma gurubundan öte bir anlam taşımayan, hiçbir yaptırım gücü olmayan, belediyelerden para aldığı için de belediyelere göbekten bağlı, yabancıları aldatmak için bir kuruldur.)

O zaman yapılması gereken, tüm yabancılara geldikleri ülkede üç ay ikamet ettikten sonra siyasal seçme seçilme hakkı için mücadeleyi yükseltmektir. Bu istem hem yerel hem genel seçimleri içeriyor ve hiçbir yabancının karşı çıkamayacağı gerçekçi bir istemdir. Böylece burjuva partiler, yabancı oyları da dikkate almak zorunda kalacağından, kendi elleriyle yabancı düşmanlığını yaymakta tereddütlü davranacaklardır. Ve bu istem yabancı düşmanlığına karşı da önemli bir takoz işlevi görecektir.

Bir ülkede siyasal ve toplumsal hakkı olmayan insanlar elbette horlanır ve o topluma dahil sayılmaz. Bu nedenle yabancılara yerel, genel seçimlerde seçme seçilme hakkı en demokratik bir istemdir. Bu istem, uğrunda kavgaya çıkıldığı zaman, hem yabancıların politikleşme sürecini hızlandırır — zaten kendisi politik bir istem olduğu için — hem de kazanılmayacak bir istem değildir.

Burada önemli olduğu için tekrar partimizin programından dış ülkelerdeki işçiler sorunu bölümünden şu istemleri öne sürüyoruz:

1. Göçmen işçilerle yerli işçilere eşit ücret ödenmesi, Avrupa çapında ücret düzeylerinin ve çalışma saatlerinin aynılaştırılması.
2. Göçmen işçilerin üç ay ikamet ettikten sonra, o ülkenin vatandaşlığına geçebilme hakkını kendiliğinden kazanması.
3. Bulunduğu ülkenin her türlü siyasal (seçme seçilme vb.) toplumsal haklarından eşit düzeyde yararlanabilmesi.
4. Göçmen işçilerin sayısı, ülkeye giriş-çıkışları, serbest dolaşımları, ailelerinin getirilmesi vb. alanlardaki tüm engeller ve kısıtlamaların kaldırılması.

Evet gerçekçi bir istem "alınabilirlik" ölçüsüyle sınırlandırılamaz.

Genç Militanlar, Frankfurt

Suriye krizi bir paylaşım kavgasıydı

Emperyalistliğin ABD patentlisine de Türkiye patentlisine de karşıyız

ABD'ye karşıt tavır burjuvazinin anti-emperyalistliğinden değil kendi emperyalist özentiliğindendir

İşçi sınıfımız, emperyalist hiyerarşinin ABD'sinden Türkiye burjuvazisine kadar tüm katmanlarına, bunların hangisi olursa olsun her türlü ilhaklarına karşıdır. İşçi sınıfımız ne malı olursa olsun emperyalistliğe karşıdır. Ve bunu da, zayıf halka Türkiye'yi emperyalist zincirden kopararak kanıtlayacaktır.

Hatırlanacağı gibi, 25 Ekim'de Hindawi adındaki bir Ürdünlü, Londra'da İsrail Havayolları'na ait bir uçağı havada uçurma girişiminden 45 yıla mahkum oldu. İngiliz hükümeti davanın sonuçlanmasıyla, eylemi planladığı ileri sürülen Suriye ile diplomatik ilişkilerini kesti.

İngiltere'nin Suriye ile diplomatik ilişkilerini kesmesinin ardından, ABD, AET ülkeleri ve İsrail İngiltere'yi çeşitli düzeylerde destekleyen kararlar aldılar.

Yunanistan'ın muhalefetine karşın AET ülkelerinin 10 Kasım'da, Suriye'ye karşı almaya karar verdikleri bazı önlemler şöyleydi: Suriye'ye silah satışının durdurulması, Avrupa'daki Suriye büyükelçiliği görevlileri üzerindeki kontrol ve gözetimin arttırılması, Suriye Havayolları'nın personeli için daha sıkı güvenlik önlemlerinin alınması, vb.

AET ülkeleri, İngiltere'nin istediği ciddi önlemleri almadığı gibi, bu ülkelerin kendi aralarında da Suriye'ye karşı farklı yaklaşımlar var. Fransa Başbakanı Chirac *Washington Times* gazetesine verdiği demeçte, Batı Almanya Başbakanı Kohl ve Dışişleri Bakanı Genscher'in o-layın ardından İsrail gizli servisinin Suriye Devlet Başkanı Hafız Esat'ın karşıtlarının olduğunu düşündüğünü, kendisinin de bu düşünceye katıldığını açıkladı. Daha sonra demecini yalanlamasına karşın, Fransa Suriye ile ilişkilerini canlı tutuyor.

Tüm bu furyanın başını asıl çeken ABD olmakla birlikte, Suriye'yi terörizmi desteklemekle suçlamasına ve gerekirse askeri müdahalede bulunacağını söylemesine karşın Suriye ile diplomatik ilişkilerini kesmedi.

Emperyalist ülkelerin Suriye'ye karşı farklı yaklaşımları, en başta Ortadoğu'daki farklı çıkarlarından kaynaklanıyor. İran'da Şah'ın yenilmesiyle, özellikle ABD ve İngiltere bölgede önemli kayıplara uğradılar, petrol kuyuları üzerindeki denetimlerini epey yitirdiler. Öte yandan Suriye, Sovyetler Birliği'nin desteğinde Ortadoğu'da önemli bir güç oldu. ABD ve İngiltere Ortadoğu'daki bu dengeyi değiştirmek için girişimlerini arttırdılar.

Bilindiği gibi, ABD Ortadoğu'ya yapacağı bir müdahale için Çevik Kuvvetleri kurmuş ve bazı Arap ülkelerine bu birliklerden yerleştirmişti. İran-Irak savaşının kritik bir döneme girmesi ve Suriye'nin Lübnan'da etkinliğini arttırması, özellikle ABD, İngiltere ve İsrail'i hareketlendirdi. ABD Ortadoğu'da Çevik Kuvvetleri'ni yerleştirebileceği, İsrail'in dışında güçlü bir karakol arayışları içine girdi. Bunun için de Suriye ve İran'la sınırı olan Türkiye büyük "önem" kazandı.

İstanbul'da 3-18 Kasım tarihleri arasında yapılan NATO Asamblesi Genel Kurulu toplantısına sunulan raporda bu durum "İran ve Suriye'deki gelişmelerden sonra Doğu Anadolu'nun stratejik değerinin arttığı" şeklinde belirtiliyor. Yine NATO toplantısında, Amerika'nın Ankara büyükelçisi Oakley yaptığı konuşmada hedefleri gösteriyor: "Terörizm konusunda üç ülkeyi tehlike olarak görmemiz gerekir. Bunlar Libya, Suriye ve İran'dır. Bunlardan İran özellikle Ortadoğu'da etkindir, fakat bugün mücadele etmemiz gereken unsur Ebu Nidal'dır. Çünkü Ebu Nidal en acil ve en ciddi tehdit unsurunu oluşturmaktadır." *(Hürriyet,* 16 Kasım 1986)

Ne rastlantıdır ki, tam AET Suriye'ye ilişkin kararları alacağı gün ve NATO toplantısı İstanbul'da sürerken, bir yıl önce öldürülen Ürdün büyükelçiliği Baş Katibi Zait Satı'nın failleri yakalandı. Yakalananlardan Amerin'in (Köstebek) Suriye gizli servisi El Muhabarat'a bağlı olduğu, Ali Kent'in de İran İslami Cihad Örgütü'ne bağlı olduğu açıklandı. Amerin ve Ali Kent'in öldürme olayı dışında barajları uçurma, Özal'a suikast gibi planları olduğu basında çarşaf çarşaf yazıldı.

Bunun üzerine Özal gazetecilere verdiği demeçte şöyle dedi: "Kimsenin toprağında gözüm yok, kimsenin işiyle ilişkimiz yok. Ortaya bir takım laflar atılıyor dışarıda, efendim baraj onları (Suriye'yi — *İ.S.*) tahrip edecekmiş. (Suriye'nin — *İ.S.*) suyunu kesecekmiş gibi. Nerdeyse iki ülkeyi durup dururken karşı karşıya getirmek istiyormuş gibi bir tavır var. Yani bunlara biraz da siz dikkat edin, sadece biz değil." (*Milliyet,* 13 Kasım 1986)

Böylece Özal, yakalananların itiraflarıyla Suriye'ye karşı esen havayı yumuşattı. Ardından Özal, Emniyet Genel Müdürü Bedük, MİT ve DGM yetkilileriyle görüşüp hem bilgi aldı, hem de basına bu konuda bilgi sızdırılmamasını istedi.

Amerin'in ve Ali Kent'in itirafları basında yine çıkmaya devam ederken, ortaya harita konusu çıkarıldı. Önümüzdeki yıl Suriye'de yapılacak Akdeniz Oyunları için bastırılan broşürlerde Hatay, Suriye sınırları içinde gösterilmiş. Türkiye harita düzeltilmezse oyunlara katılmayacağını açıklamıştı. Suriye haritayı düzeltti ve Türkiye de oyunlara katılacağını açıkladı.

Özal harita konusunda da ortalığı yumuşatıcı ton kullandı ve şöyle dedi: "Fazla önem verilecek bir hadise değildir. Yeni de değildir. Biz protesto ederiz, onlar çizer çizmez hiçbir şey ifade etmez." (*Milliyet,* 20 Kasım 1986)

Türkiye burjuvazisinin ne yapacağı yine de belli olmaz. Ama asıl önemli olan nerede, ne zaman, ne yapılacağına ilişkin kehanette bulunmak değil, ne olursa olsun bu olayların değişmeyen özünü açığa çıkarmaktır. Bu öz de, emperyalist sistem içinde küçüklü büyüklü, altlı üstlü emperyalistlerin, emperyalist özlemcilerin paylaşım, parsa toplama kavgasıdır.

Özal'ın Suriye ile ilişkileri bozmak istemediği, hatta önümüzdeki aylarda Suriye'ye görüşmelere gitmeyi düşündüğü de basında çıktı. Bu arada Halep Valisi, sınırda görüşmeler yapmak üzere Türkiye'ye geldi. Suriye'de ASALA ve PKK kampı olmadığının teminatını verdi. Suriye, Türkiye'nin isteği üzerine, Ürdünlü diplomat Satı'nın öldürülmesine karıştığı ileri sürülen İdari Ateşe Baladi'yi geri çekti.

Aynı sıralarda, Jimmy Carter'ın ulusal güvenlik danışmanlığı ve CIA Ankara İstasyonu şefliği yapmış Paul Henze'nin, GAP gezisi kılıfı altında incelemeler yapmak üzere Suriye sınırına gönderilmiş olduğu anlaşıldı.

Amerin ve Ali Kent'in "itirafları" sürdükçe, olayın bir senaryo olduğu fikri de yaygınlaşmaya başladı. Basında yazılanlardan ve basına yansıyanlardan, bu işte CIA, MİT gibi örgütlerin parmağı olduğu anlaşıldı. Zaten Ali Kent'in 2 kere evlenip boşandığı söylenen karısının MİT'le ve ABD'yle ilişkisi olduğu eskiden beri bilinmekteydi. Durum açığa çıktıkça Köstebek davası da gaflarla, senaryolarla, yalanlarla örülü bir soytarılığa dönüştü. En sonunda Reichtag duruşmasına bile benzetildi. Şimdi A ve B kategorisi diplomatlık tartışılıyor. Adalet Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, DGM ve Genelkurmay tam bir keşmekeş içinde yüzüyorlar.

Bütün bunlar olurken, Özal hükümeti ABD ile Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması'nı (SEIA) görüşüyor. 14 Kasım'da ABD Savunma Bakan Yardımcısı Perle ile Özal, Ankara'da SEIA'yı görüştüler. Üsler anlaşması olarak da bilinen SEIA'da ABD'nin teklifi şuydu: 312 milyon dolar değerindeki ihtiyaç fazlası silahı ABD Türkiye'ye hibe edecek, 178 milyon dolar çok düşük faizle kredi ve 100 milyon dolar normal faizli kredi verecek. Pazarlık sürerken, burjuvazinin bir kesimi verilen kredilerin az olduğunu ileri sürüyor, "ucuza giriyoruz" diyor. Özal da kredi az ama kalitesi yüksek diyor ve son iki yılda hibe kısmının büyüdüğünü söylüyor.

Ayrıca, kasım ayı başında, İspanya'daki vb. Amerikan üslerinden de gelen uçakların katıldığı hava manevraları Suriye sınırına yakın bir alanda yapıldı. Kargo ve bombardıman uçakları İncirlik'e yığılmaya başladı. Gazetelerde Pirinçlik üssünün büyütüleceği haberi çıktı.

Aralık ayının başında ise Türkiye'nin AET'ye serbest dolaşım için talebi iletildi ve red cevabı alındı. Almanya'daki seçim sonuçlarının beklendiği, ona göre AET ile pazarlığın başlayacağı belirtiliyor. Pazarlıkta Türkiye serbest dolaşımdan vazgeçerek AET'ye "tam"(?) üye olacak ve vazgeçtiği için de birşeyler koparacak.

Bütün bu kargaşa içinden süzülebildiği kadarıyla ABD ve bazı AET ülkeleri Türkiye'yi Suriye'nin üzerine itmek istemişlerdir. Bunu *bölgedeki kendi yayılmacı çıkarlarına aykırı bulan* Türkiye de SEIA'ya ilişkin vb. bazı ödünler vererek ve aynı zamanda ABD'de patlayan İran'a silah satışı skandalının da etkisiyle, bundan kurtulmuştur. Ama bu arada Suriye'ye yönelen tehditten yararlanarak o taraftan bazı parsalar toplamaya da çalışmıştır.

Bütün burjuva muhalefet partileri, muhalif *biçimlerde* bu çabada rol aldılar. DYP Suriye'nin, Ebu Nidal'ın "ana tehlike" olduğu görüşünü işledi. SHP'den Deniz Baykal Suriye ile Fırat nehri konusunda pazarlık yapılmamasını söyledi. Hepsi Hatay'la övündüler, yine de Suriye'ye bir saldırıya karşı çıktılar ama Musul-Kerkük konusunda yalnızca zamanlama açısından muhalefet yaptılar.

Emperyalistleşmek isteyen burjuvazinin Kerkük ve Musul'a ağzı sulanıyor. Hatta, *Tercüman,* kasım ayında "Musul-Kerkük Dosyası" başlıklı dizi yazıyı yayınladı. (Musul'u nasıl 500 bin sterline İngilizler'e bırakmışız.)

Musul-Kerkük Özal hükümeti için de çok çekici bir parsa. Özal bugüne kadar, provokasyonlara rağmen hem Suriye, hem de İran'la ilişkilerini bozmamaya özen gösterdi. Özal bu taktikle, yarın Musul ve Kerkük'ü işgal etse, Suriye ve İran'ı nötrleştirme olanağı sağlıyor.

Kuşkusuz, Türkiye burjuvazisinin ne zaman ne yapacağı yine de belli olmaz. Ama asıl önemli olan nerede, ne zaman, ne yapılacağına ilişkin kehanette bulunmak değil, ne olursa olsun bu olayların değişmeyen özünü açığa çıkarmaktır. Bu öz de, emperyalist sistem içinde küçüklü büyüklü, altlı üstlü emperyalistlerin, emperyalist özlemcilerin paylaşım, parsa toplama kavgasıdır. Burjuvazinin zaman zaman kabaran anti-Amerikancılığının bundan öte hiçbir anlamı yoktur. Bu anlam ise işçi sınıfını hiç mi hiç ilgilendirmemektedir.

İşçi sınıfımız, emperyalist hiyerarşinin ABD'sinden Türkiye burjuvazisine kadar tüm katmanlarına, bunların hangisi olursa olsun her türlü ilhaklarına karşıdır. İşçi sınıfımız ne malı olursa olsun emperyalistliğe karşıdır. Ve bunu da, zayıf halka Türkiye'yi emperyalist zincirden kopararak kanıtlayacaktır.

Ahmet Fırat

Beyaz Saray'da patlak veren yeni skandal, emperyalizmin çürümüşlüğünü sergiliyor

İPLİKLERİ PAZARA ÇIKIYOR!

Beyaz Saray skandalı, emperyalist yönetimlerin "politika"larının emperyalist sistemin genel stratejisi ile bağını, küçük burjuva devrimlerin çıkmazını, dünya devriminin yükseltilmesi ve böylece kalıcı barışa doğru sağlam adımlarla yol alınması gereğini bir kez daha hatırlatıyor.

Beyaz Saray'ın göbeğinde patlak veren, ABD'nin İran'a gizlice silah satması ve elde edilen geliri Nikaragua'daki karşı-devrimci *Kontra*'lara sevketmesi olayı çevresinde gelişen yeni bir skandal, kasım ayından bu yana Reagan yönetimini ciddi bir şekilde sarsarak büyüyor.

Olay, ilk başta sanıldığından çok daha büyük boyutlardadır.

İplikler sökülüyor

Kasım ayı başında bir Lübnan dergisi, Reagan'ın eski güvenlik danışmanı olan McFarlane'in, Reagan yönetimince "terörizmin kaynaklarından" biri olarak damgalanan İran'ı gizlice ziyaret ettiğini duyurdu.

İran'dan yapılan resmi açıklamanın bu haberi doğrulaması üzerine, Reagan, bir basın toplantısı yaparak, İslami Cihad örgütünün tutsak aldığı Amerikalıların serbest bırakılmasını sağlamak için, "insani" amaçlarla, cüzi miktarda silahın İran'a gönderildiğini, bu eylemin kendi çıkarları açısından gerekli gördüğünü söyledi.

Ancak, her geçen gün ortaya çıkan yeni bilgiler, İran'a silah gönderilmesinin "cüzi" miktarlarda olmadığını, üstelik bu uygulamanın ABD-İsrail işbirliği ile yürütüldüğünü ortaya koydu.

İran'a çok sayıda uçak dolusu silah, tanksavar, havadan havaya füze, motor ve yedek parça *satılmış,* İsrail de bu satışta, ABD'nin yanı sıra satıcı rolünden başka, transit geçiş, yükleme, paketleme, teslim etme gibi rolleri üstlenmişti.

Büyüdükçe "skandal" boyutlarını alan gelişmelerin bir başka yönü de, çeşitli resmi gayrıresmi aracılar yoluyla yürütülen bu silah satışından elde edilen gelirin, Nikaragualı karşı-devrimci *Kontra* örgütlerine kaydırılmasıydı. Ve, üstüne üstlük, bütün bu işler, içinde Beyaz Saray, hükümet, CIA temsilcilerinin de yer aldığı Milli Güvenlik Konseyi (NSC) kanalından yürütülüyordu.

Gelişmelerin Reagan yönetiminin prestijini ve varlığını ciddi şekilde tehdit etmesi üzerine, Reagan'ın Milli Güvenlik Danışmanı Amiral Poindexter istifaya zorlanırken, NSC'de bu işlerin pratik örgütleyicisi görünen yarbay North görevinden atıldı.

Zevahiri kurtarma çabası içinde çırpınan Beyaz Saray, olayın sorumluluğunun bu iki kişide olduğunu, Reagan'ın ve hükümetin "hiçbir şeyden haberi olmadığını" kanıtlamaya çalıştı. Bu manevrayı yaparken Beyaz Saray, asıl olarak, Reagan ve hükümetin şahsında, burjuva devlet organlarının prestijini kurtarmayı, Başkan'ın yalan söylediği, varolan bilgileri "gizlediği" ve yasaları "çiğnediği" şeklinde gelişen kamuoyunun tepkisini göğüslemeyi amaçlıyordu. Reagan tarafından atanan ve olay hakkında soruşturma yapması istenen savcı Kongre tarafından yetersiz bulundu.

Sonuçta, ABD Kongresi, Watergate skandalında olduğu gibi, bağımsız bir soruşturma komisyonu oluşturdu. İran'a silah satışı ve bu yoldan *Kontra*'lara maddi kaynak aktarımı olayında rol almış olabileceği düşünülen herkesin komisyona ifade vereceği öngörüldü. Komisyonun çalışmalarının sonuçları kamuoyuna belli bir süre sonra yansıyacak. Ancak, bugünden görünen o ki, olayın çapı büyüktür.

Olayın çapı sınırlar aşıyor, Türkiye'ye bile ulaşıyor

Skandalın çapı büyüktür. Çeşitli basın organları bu skandalın, ABD yönetiminin uzun bir süredir karşı karşıya kaldığı en derin krizlerden biri olduğunu yazıyorlar. Ortaya çıkan bilgiler oldukça ayrıntılıdır. Bunları toparlarsak özet olarak şunları söyleyebiliriz:

Birinci olarak, ABD'nin, "terörizmin kaynağı" olarak nitelenen bir ülkeye, İran'a resmi ve gayrıresmi yollardan yaptığı silah satışı (ki resmi ambargoya rağmen yapılmıştır) birkaç *milyar* doları bulmaktadır. Oysa, resmi ağızdan itiraf edilen yalnızca 10-12 milyon dolarlık bir satıştır. Ayrıca, silah satışı, Reagan yönetiminin iddia ettiği gibi 1985-1986 yıllarıyla sınırlı değildir. (*The Guardian,* 1 Aralık 1986)

İkincisi, ABD'nin silah satışı doğrudan ve çeşitli ülkeler aracılığıyla ya da onlar üzerinden dolaylı olarak yapılmış, çeşitli ülkeler işin içinde şu ya da bu şekilde yeralmışlardır. Danimarka Gemiciler Sendikası'nın bir sözcüsü, ABD'den gelen gemilerin Fransa'nın Cherbourg limanında başka gemilere silah yükü boşalttığını, bu gemilerin de üstelik *altı yıldır* İran'a gittiğini, bu uygulamanın *bugün* bile sürdüğünü açıklıyor. (*The Independent,* 29 Kasım 1986 ve *The Times,* 28 Kasım 1986)

Üçüncü nokta, Türkiye'nin oynadığı role ilişkindir. *Newsweek*'e göre, İran'a giden silahlar yalnızca ABD ve *İsrail*'in silah depolarından çıkmakla kalmamış, belki de İtalya ve *Türkiye*'deki depolardan da yararlanılmıştır. *Newsweek* haberi doğruysa, Türkiye burjuvazisi ucundan bucağından İran'a silah satışına bulaşmış demektir.

ABD ve İsrail ile İran arasındaki silah satışında aracılık yapanlar arasında eski(!) MOSSAD ajanlarının yanı sıra Suudi Arabistan Kralı'na yakınlığıyla tanınan Adnan Kaşıkçı'nın da bulunması ilginçtir. Üstelik, bu silah tüccarı, bir süre öncesine kadar sık sık Türkiye'ye "uğramakta", bazı "görüşmeler" yaptıktan sonra ortalıktan kaybolmaktaydı.

Kaşıkçı'nın ziyaretleri, son zamanlarda Türkiye'deki Amerikan üslerinde görülen hareketlilik, Türkiye burjuvazisinin bölgede yayılma özlemi gibi faktörler birarada değerlendirilirse, Türkiye'nin bu son gelişmede silah yüklü uçağın hava sahasından geçmesinin, vb. de ötesinde bir rol almış olabileceği düşüncesi hiç de akıl dışı olmayacaktır.

Bir diğer ilginç nokta da, Beyaz Saray çevresinde kopan skandalın Türk gazetelerinde beklenenden daha utangaç ve çekingen bir tutumla ele alınmış olmasıdır. Belki de burjuva basın, Türkiye'nin oynamış olabileceği bir rolün ifşa edilmesinin yaratabileceği etkiyi azaltabilmek için skandalı şimdiden önemsiz göstermek istiyordur. Her nasılsa, varsa böyle bir rolün ortaya çıkması için herhalde fazla beklemeyeceğiz.

Skandalın önemli bir parçası da, silah satışından elde edilen gelirin bir İsviçre bankasında CIA kökenlilerin sahip olduğu hesap aracılığıyla Nikaragua'daki karşı-devrimci *Kontra*'lara iletilmesidir.

Bilindiği gibi, Nikaragua'daki Sandinist yönetim, yıllardır, CIA'nın karanlık yollardan beslediği ve silahlandırdığı *Kontra*'ların saldırılarını göğüslediğini dünyaya duyuruyor. Bunun en son örneği, Nikaragua hava sahası üzerinde düşürülen bir Amerikan uçağından sağ kurtulan kişinin CIA ajanı olduğunu itiraf etmesi oldu. Beyaz Saray'da patlak veren skandal ise *Kontra*-CIA-Reagan yönetimi bağlantısının emperyalist ülke içinden güzel bir kanıtı oldu.

Reagan yönetiminin durumu

Son skandal, Reagan yönetimini ve genelde ABD'nin dünya kamuoyundaki prestijini ciddi ölçüde zayıflatmıştır. Müttefiklikten de öte ABD yanlısı olan Ürdün ve Mısır yöneticileri bile "hayal kırıklığı"ndan bahsetmektedirler. (*The Economist,* 29 Kasım 1986)

Asıl prestij kaybı, Amerikan halkı nezdinde olmuştur. *ABC* televizyonunun ve *The New York Times* gazetesinin ayrı ayrı yaptığı iki kamuoyu yoklamasının sonuçları, ABD halkının Reagan yönetimine hiç de güven duymadığını, yönetimin yalan söylediğine inandığını ortaya koyuyor.

Bu kriz, elbette, Amerikan devletinin "devlet adamları"nı da harekete geçirmiştir. ABD'nin uzun erimli çıkarlarının savunucuları, Kongre'nin atadığı komisyonun sonuçlarından ABD devletini, genelde emperyalizmi temize çıkarmak için elbette yararlanmak isteyeceklerdir. Daha şimdiden, *devletin* prestijini kurtarmak için çeşitli girişimler başlatılmıştır. Milli Güvenlik Konseyi'nin (NSC) görev ve yetkilerinin yeniden değerlendirmesini yapmak üzere kurulan komisyon çalışmalarını sürdürmektedir. Muhtemelen NSC'nin yetkilerinin bir süre için de olsa kısıtlanması yolunda bir öneri çıkacak ve fırına atılacaktır.

Bu arada, ne olursa olsun, belli kellelerin devrileceği yolunda yorumlar basında yer almaktadır. Beyaz Saray'da uçan kuştan haberi olduğunu söyleyen Donald Regan'ın, CIA şefi Casey'nin feda edilebileceği, böylece Reagan'ın kurtarılabileceği ima edilmektedir. Sonuçta, devlet ve hükümet organlarının prestijini kurtarmak için "kişi"ler kurban edilmiş olabilecektir.

Birkaç önemli nokta

Beyaz Saray'da patlak veren skandal, dünya kamuoyunu daha bir süre meşgul edecektir. Bu arada bizim bazı noktaları deşmemizde yarar vardır.

Skandal sırasında ortaya çıkan bilgiler gösteriyor ki, ABD devletinin değişik üst organlarının strateji ve taktiklerinin uygulanmasında bir tür "eşgüdüm merkezi" görevini yapan Milli Güvenlik Konseyi'nin elinde son derece büyük, mevcut legal yapının bile sınırlayamadığı yetkiler birikmiştir.

Hükümet temsilcilerinin yanı sıra, CIA gibi önemli devlet kuruluşlarının temsil edildiği 40 kişilik bir kuruluş olan bu konseyin skandalla ortaya çıkan faaliyetleri, *yürütmenin* tasarruflarının yasamanın denetiminden ne kadar uzaklaştığını, gizli, maddi ve idari *denetimden uzak,* dolayısıyla halkın toplu denetimine sunulması engellenmiş antidemokratik uygulamanın ABD'de ne kadar ilerlediğini gözler önüne seriyor. Bu, bizim "burjuva devletinin bürokratik merkeziyetçi yapısının, hem ekonomik ilerlemeye, hem kapitalizmin bunalımının derinleşmesine, emperyalizmin giderek daha gericileşmesine denk düşer biçimde giderek *merkezileştiği"* yönündeki görüşümüzü doğrulamaktadır. (Bakınız R. Yürükoğlu, *Faşizmin Çözülüşü,* s.66)

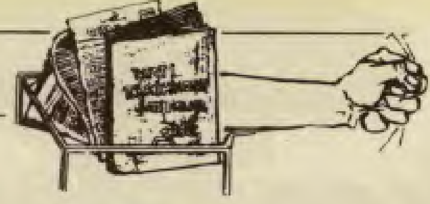
İkinci olarak, açıkça tekrar görülüyor ki, emperyalizm bir *sistem olarak* devrimin ve komünizmin düşmanıdır. Yapabildiği yerlerde kendi legal çerçevesi içinde, bu çerçevenin ABD örneğinde olduğu gibi, dar geldiği durumlarda da, gizli karanlık yollardan, devrimlere ve sosyalizme saldıracaktır. En akıllı yöneticisiyle de saldıracaktır, en bunağıyla da. Emperyalizmin "aklı selim" sahibi, "soğukkanlı ve gerçekçi" düşünen(!) yöneticilerinden barış gelmesini beklemek, Marksizmin özüne, ruhuna ters düşmektedir. Lenin'in emperyalizmin çağımızda savaşın esas kaynağı olduğu, kalıcı barışın devrimlerde aranması gerektiği şeklindeki düşünceleri, kimilerinin ileri sürdüğü gibi eski değil, hayatın içinden capcanlı fışkıran düşüncelerdir.

Son bir nokta da, İran'la ilgili. İran devrimiyle başa gelen yönetimin, İran'ın can düşmanı olarak nitelediği ABD'den ve "cihad" açtığı İsrail'den uzun bir süredir silah satın alıyor ve böylece Nikaragua karşı-devrimini destekliyor olması durumu, proletaryanın hegemonyasının eksik kaldığı bir devrimin, tarihin kendine özgü yollarından nasıl emperyalist çembere doğru geriledığinin, gericileştiğinin örneklerinden yalnızca birisidir. Sosyalizme ilerlemeyen devrim, emperyalizme doğru geriliyor.

Toparlarsak, henüz yeni başlamış olan Beyaz Saray skandalı, bu haliyle bile emperyalizmin iyice soyulan teflonlarının altındaki çürümüşlüğü gösteriyor. Emperyalist yönetimlerin "politika"larının emperyalist sistemin genel stratejisi ile bağını, küçük burjuva devrimlerin çıkmazını, dünya devriminin yükseltilmesi ve böylece kalıcı barışa doğru sağlam adımlarla yol alınması gereğini bir kez daha bilinçlere sunuyor.

Salih Can

Bu sayımızda TKP İstanbul Vilayet Komitesi'nce yayınlanan Kızıl İstanbul'*un 30.11.1930 tarihli 6. sayısından üç yazı yayınlıyoruz. İşçi sınıfının işsizlik illetine karşı savaşımı için getirilen öneriler bugüne ışık tutuyor. Resmilerin bugün işçi ve emekçilere şirin göstererek bilinç bulandırdığı burjuva partiler, TKP'miz için ta o günden "yanlış kapı"dır.*

Yanlış kapu

"Hakiki amele rehberlerinin, komünist fırkasının rehberliği altında teşkilâtlı mücadelesi yegâne muvaffakiyet yoludur. Diğer başvurulan bütün kapular yanlıştır."

Bundan birkaç gün evvel, Cumhuriyet gazetesinde bir mektup vardı. Bunda fabrikadan atılan kırk kişi namına bir amelenin imzası atılmıştı. İşten çıkarılan bu zavallılar, işte bulundukları müddetçe, karınlarını yarı aç bırakacak derecede olan yevmiyelerinden teavün sandığı hesabına kesilen paralarını geri istiyorlar.

Her şeyden evvel bunu söyleyelim ki bu amele arkadaşlar evvelâ ne istiyeceklerini, sonra da nasıl istiyeceklerini bilmiyorlar. Memleketteki iktisadî buhran yüzünden işsizlik mütemadiyen artıyor. Amele sınıfı arasındaki açlar ve sefiller zümresi günden güne genişliyor. Bu işsizler, kendi başlarına, yalnız olarak yaptıkları teşebbüslerinde gayet tabiidir ki muvaffak olamazlar. Bilhassa yapılan bu teşebbüslerde burjuva gazetelerine ilân vermeğe inhisar ederse. Burjuva gazeteleri bugünkü burjuva soygun sisteminin hizmetçisi ve patronların aletidir. Kendileri de bizzat patronlardır. Amelenin vaziyetlerinden şikâyet eden mektuplarını basmakla ve altına bir iki cümle ilâve etmekle amele sınıfının lehine bir şey yapmış olmazlar. Bil'akis sureti haktan görünerek, ameleyi hakikî yoldan, mücadele yolundan sapıtmaya uğraşırlar.

Amelenin öz menfaatı için çalışan, onun bir parçası, öz fırkası olan Türkiye Komünist Fırkasıdır ve onun gazeteleridir. Ameleler ve işsizler bu fırkaya ve onun gazetelerine müracaat ederlerse, kendilerine doğru yol gösterilmiş olur.

İşsizlik kapitalist rejimin doğurduğu bir zarurettir. Onun için bu gün işte olan amelenin de yarın işten atılması tehlikesi her zaman için hazırdır. Böyle olunca, işsizlik meselesinde işte veya işsiz bütün amelenin yekvücut olarak çalışması icap eder. Yapacakları nümaişler, mitinglerle içtimaî sigorta, işsizlere yardım usullerinin kabulü için, patronları ve onların hükümetini mecbur etmelidir. Bunun kabulü için grevler yapılmalıdır. Hakikî amele rehberlerinin, komünist fırkasının rehberliği altında teşkilâtlı mücadele yegâne muvaffakiyet yoludur. Diğer başvurulan bütün kapular yanlıştır. Bütün amele arkadaşlarımızın dertlerini dinliyen ve onlara doğru yolu gösteren de komünist fırkasının gazeteleridir, yoksa düşman fırka ve gazeteleri değil.

Ahmet

İş saatlarının haricinde çalışan amele daha fazla soyulur.

Fazla iş ve işsizlik

Patronların menfaatı, fazla para kazanmaktır. Bunun için de az ameleye az yevmiyeyle çok iş gördürmek isterler. Burjuvazi ile amele sınıfı arasındaki en bariz ve açık zıddiyet te buradadır. Patronlar, amelenin temin ettiği kıymet fazlasını (ki bu patronların kasalarını şişiren menbadır) arttırmak, soygun normasını çoğaltmak için, muhtelif yollar bulmuştur. Bu yollardan birisi de ameleyi iş saatlarının haricinde çalıştırmaktır. İş saatlarının haricinde de çalışan amele daha fazla soyulur. Ondan başka kendi sınıfdaşlarına karşı bilmeyerek zarar getirir. Niçin?

Patron muhtaç olduğu bir işi 100 ameleye 10 saatte gördürebilirken, daha az miktarda ameleye, bir kısmını fazla çalıştırmak suretile, gördürebilir; ve fazla çalışan ameleye verdiği fazla para, fazla amele istihdam ettiği takdirde vereceği yevmiye miktarından az olduğu gibi, alât ve sair levazımdan da büyük istifadeler temin eder. İşte böylelikle fazla çalışan amele adedini mütemadiyen azaltır, işsizler çoğalır. Amele sınıfı işsizlik aleyhinde mücadele ederken, aynı yevmiyeyle iş saatlarının azaltılması ve fazla saat mesaisinin kaldırılması, bunun yerine yeni amelenin alınması şiarı altında yürümelidir. Bu şiar altında edilen mücadele doğru ve amele sınıfının menfaatına uygun olur.

Komünistlerin bu mücadelenin başında yürümeleri icap ederken, maalesef bazı fabrikalarda bazı yoldaşlarımızın da bilmeyerek fazla saat çalıştıkları vilâyet komitemizin nazarı dikkatını celbetmiştir. Bütün hücrelerimizin bu sahada nazarı dikkatını celbederek, bu mücadeleye rehberlik etmeleri için sarfı gayret etmeleri ve fazla saat çalışan amele arasında bunun aleyhinde propaganda yapmalarının lâzım olduğunu bildiririz. Ancak iş gününün kısaltılması, fazla mesayin kaldırılması ve fabrikalara yeni amelenin alınması şiarları etrafında amele sınıfı mücadele ederse, işsizliğin mütemadiyen artmasına kısmen mani oluruz.

Burjuva fırkalarının amacı, amelenin ve emekçi halk kütlelerinin gözünü boyamaktır.

Burjuva fırkalar

"Burjuva fırkaların teşebbüsleri, burjuvazinin soygununu çoğaltmak ve daha emniyetli bir şekilde temadi ettirmek içindir. Bunlara inanacak kadar safdil amelenin pek az olduğu muhakkaktır. Aldananlar da hakikatı öğrenmekte gecikmeyecektir."

Halk fırkası, dahilî ve haricî siyasetinde kendisinin bizzat yapamadığı bazı değişiklikleri becermek vazifesile, ortaya bir piç atmıştı: Serbest Fırka. Kemalistlerin haricî siyasetlerinde bunun vazifesi, Kemalizmin emperyalizm karşısında tamamen secde etmesini ve böylelikle emperyalist sermayeye, ne pahasına olursa olsun, büyük menfaatlar temin ederek, iştihasını kabartması ve memleketin ecnebi sermayesi tarafından istilâ edilmesini temin idi. Dahilî siyasette de vazifeleri, memleket dahilinde mevcut bütün gayrı memnun anasırı faal bir muhalefet teşkil etmiyerek, kendi etrafında toplamak ve, sureta muhalefet perdesi altında, bu kütleyi Halk Fırkası ve onun hükümetine karşı zararsız bir halde idare ve sevketmek idi.

Fakat, bu fırkanın aksi inkılâpçı mahiyet ve gayesini anlamadan, etrafında toplanan halk kütlesi rehberlerinin başı üstünden muhalefette çok ileri gittiler. Bu halin kendilerinin arzu ve ümidi haricine çıkdığını gören M. Kemal ve yaranı, fırkayı feshederek, bu maksatlar uğrunda başka yollar takip etmeğe başladılar.

Amelenin ve emekçi halk kütlelerinin gözünü boyamak teşebüslerine giriştiler. İş kanunu vadettiler, esnaf cemiyetlerine müdahele etmemek kararını ilan ettiler... Bütün bunlar burjuvazinin soygununu çoğaltmak ve daha emniyetli bir şekilde temadi ettirmek içindir. Bunlara inanacak kadar safdil amelenin pek az olduğu muhakkaktır. Aldananlar da hakikatı öğrenmekte gecikmeyecektir.

Diğer taraftan da Halk Fırkasındaki teşkilât ve program değişiklikleri şimdiye kadar takip ettikleri irticakâr siyasetlerinin büsbütün şiddetini ifade eder. Son zamanlardaki haricî siyasette takip edilen yollar bunun bariz bir ifadesidir. Yunanlılarla itilâf, Balkan konferansına iştirak, Cemiyeti akvama girme teşebbüsleri, Sovyetler ittihadı aleyhine, emperyalizm menfaatına atılan adımlardır. Memleket dahilindeki komprador burjuva ve derebeylik, halife mümessilleri, askiinkılâpçılara karşı takip edilen siyaset te kemalizmin, fırkamızın tezlerinde tespit edildiği vechile, aksiinkılâba karşı mütemadiyen yaklaştığını gösterir. Bundan birkaç ay evvel, mürteci paşaların maaşlarının artırılması bunların yeniden politika alemine çekilmesi buna delâlet eder.

Bütün bu vaziyet karşısında amele sınıfının, fakir köylü kütlelerin hakikî rehber Türkiye komünist fırkasının bayrağı altında memleketteki burjuva diktatörlüğüne karşı mücadeleye şiddetle hazırlanması icap eder. Amele sınıfının ve geniş halk kütlelerinin menfaatı bunu icap eder.

Gecekondularda kadınlar yıkımlara karşı kahramanca direniyorlar

Gecekonduların kadın kahramanları

Türkiye'de gecekonduların kadın kahramanlarından, sendikaların kadın delegelerine kadar bütün olgular bir noktaya işaret ediyor ki, hızla yaklaşan yüksek sınıf savaşımında işçi kadın, emekçi kadın çok önemli görevler üstlenmeye hazırlanıyor.

Gecekondu yıkımları tüm ülkeyi dolaşıyor. Antalya'dan İstanbul'a, Manisa'dan Muğla'ya kadar dört bir yanda gecekondular yıkılıyor, emekçiler sokağa atılıyor.

Gecekondular eşyalar içerideyken yıkılıyor. Eşyalar yıkıntılar arasından kurtarılıyor. Gençlerde ise bilindiği gibi gencecik insanların tepesine yıkım yapıldı, üç cana kıyıldı.

Yıkılan gecekonduların birçoğunun tapu tahsis belgesi olması, bu düzenin yalnızca zalimliğini değil aynı zamanda yalancılığını, sahtekarlığını da sergiliyor.

Dahası da var. Bir de üstelik yıkım için 500 bin lira para istemeye, borç çıkarmaya başlamışlar. Küçük Hattat motorla bir genci biçti, 67 gün hapis yatıp 6 bin lira para "cezasına"(!) çarptırıldı. Evi başına yıkılan insandan ise utanmadan 500 bin lira istiyorlar!

Gecekondu semtleri, büyük ve giderek yükselen bir savaşıma sahne olacaktır.

Gazetemizin bundan önceki sayılarında da belirttiğimiz gibi, gecekondu semtleri, büyük ve giderek yükselen bir savaşıma sahne olacaktır, olmaktadır. Bu savaşımda gecekondu kadınları kahraman bir rol oynamaktadır. Daha ne kahramanlıklar yapacaklar.

Bunun iki nedeni var.

Birincisi, yıkımlar çoğu zaman erkek evde değilken, kadın ve çocuklar evdeyken yapılıyor. Bu yüzden daha çok kadınlar yıkım felaketiyle yüzyüze geliyor. Kadınlarla yıkımcılar arasında bir savaş tırmanıyor.

Evi başına 3 kere, 4 kere yıkılmışlar var. Her birinde kadının tepkisi haklı olarak tırmanmış. Önce Atatürk resmi, Türk bayrağı ile korunmaya çalışmış. Bakmış olmuyor, buldozerin önüne yatmış. Bakmış bu da olmuyor, yumruk atmış... Derken beşincide, altıncıda bu tırmanış elbet patlama noktasına da gelecektir.

Nitekim Manisa'da hamile bir kadın olan Sultan Elmacık, yıkım ekiplerine tahrayla saldırıya geçiyormuş, zor durdurulmuş. Bir daha sefere durdurulamayacaktır. Daha sonraki sefere kadınlar birlik olup saldıracaktır. Ne kahramanlıklar göreceğiz.

İkinci neden, toplumda işçi, emekçi kadının artan ağırlığıyla ilgilidir. Bu ağırlık öylesine hissediliyor ki son sıralarda "kadınsız" birşey duyulmaz oldu.

Ekonomi ve kadın konulu panelde Dalan, kadın erkekten daha üstündür gibi saçma sapan, tamamen kadınlara yaranmayı amaçlayan sözler etti. Ardından demokrasi ve kadın konulu, daha ciddi bir panel yapıldı. Semra Özal bu kez de kır kesimi kadınlarına yönelik "özverili" çalışmalar yürütüyor. Türkiye'nin ilk kadın müsteşarı şu sıralarda göreve atandı. Öte yandan Sarıyer futbol takımı maçlara kadınları özel olarak davet edip, girişte sabun, diş macunu gibi hediyeler veriyor.

Bunlar hepsi işçi, emekçi kadının toplumda artan ağırlığının belirtileridir. Bu ağırlığın esas merkezi, kendisi ise şu verilerle özetlenebilir:

Türk-İş'in bundan önceki genel kurul maratonunda aktif rol alan kadınların sayısı 60 kadarken, bu yıl bu rakam 200'e merdiven dayamıştır. Yani iki yılda, yüzde 200'den fazla bir artış olmuştur. Bu büyük, çok büyük bir gelişmedir. İşte sorunun kalbi, ağırlığın siklet merkezi buradadır. Herşey yine işçi sınıfına bağlanıyor.

Zaten gecekondularda kahramanca döğüşen kadınlarımızın çoğu da işçi sınıfının ferdi değil midir? O sınıfın dirayetini taşımıyor mu? Gecekonduda oturan öteki emekçiler işçi değilse bile işçileşmiyor mu?

Türkiye'de gecekonduların kadın kahramanlarından, sendikaların kadın delegelerine kadar bütün olgular bir noktaya işaret ediyor ki, hızla yaklaşan yüksek sınıf savaşımında işçi kadın, emekçi kadın çok önemli görevler üstlenmeye hazırlanıyor.

Öğretmen yoksulluğa mahkum, demokratik haklardan mahrum

Öğretmenler gününü n yüzl kutladılar

24 Kasım öğretmenler günüydü. Aylardır burjuva basının kendisi, açlık çeken, lojmansız kalan, okul odasında yatan, ek işlerde çalışan, okumak için gazete almaya para bulamayan öğretmenlere ilişkin belki yüzlerce haber yayınladı. Buna rağmen burjuvazi öğretmenler gününü yüzsüzce, pişkince "kutladı". Evren emekli öğretmenleri kabul etti, bazı bakanlar eski öğretmenlerinin ellerini öptü... Bu arada Özal da bir "müjde" paketi açtı.

Türkiye'de 400 bine yakın öğretmen, çoğu 58-60 bin lira gibi gülünç bir maaşla yıllardır geçinmeye çabalamaktadır. Şimdi getirilen "müjde"(!) paketi ise, ilk başlayan öğretmenin eline, Özal'ın hesabına göre, vergi iadesi vb. ile birlikte 116 bin net geçmesini sağlayacakmış.

TALİP ÖZTÜRK'Ü SAYGIYLA ANIYORUZ

Bir kez bu konularda Özal'ın hesaplarına hiç güven olmaz. Kaşıkla verileni sayıyor, sapıyla çıkarılanı saymıyor. Ama haydi diyelim bu doğru bile olsa, ikincisi, Türkiye'de 116 bin ile dört kişilik bir aile yalnızca karnını doyurabilir. Bu nedenle getirdiği paketi "müjde" paketi diye sunmaya Özal'ın hiçbir hakkı yok. Öğretmenlere ayda *en az* 200-250 bin ödenmesi gerekirken, 58 bini 116 bine çıkarmak böbürlenecek bir iş değildir.

Fark, herhalde öğretmenlerin yıllardır birikmiş borçlarının bir kısmını ancak kapatır.

Türkiye gibi bir ülkede öğretmenler, aralarından bazı özel okullara kapağı atabilen çok küçük bir kesim hariç, dönem dönem değişik düzeylerde ama sürekli bir yoksulluğa mahkumdur. Böyle olduğu için her türlü demokratik haktan da mahrumdur. Öğretmenlerin hem ekmek kavgasında, hem demokrasi kavgasında başarının tek yolu devrimdir.

Nitekim yaşam bu olguyu öğretmenlere o denli güçlü öğretiyor ki, öğretmenlerden çok sayıda devrimci demokrat, çok sayıda komünist yetişmiştir. Talip Öztürk de komünist bir öğretmendi. Ölümünün 7. yıldönümünde onu saygıyla anıyoruz ve ona kurşun sıkan elleri lanetliyoruz.